

گرامر

اردو

Ketabton.com

تألیف : عبدالمنان تائب با پنج سال تحصیلات در کراچی

مکالمہ : ۱ { معرفی }

خالد: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
طارق: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ
خالد: بھائی جان، آپ کی طبیعت کیسی ہے؟	برادر جان! حال شما چطور است؟
طارق: الحمد للہ، خیریت سے ہوں۔ اور آپ کا مزاج کیسا ہے؟	الحمد للہ خوب ہستم۔ حال شما چطور است؟
خالد: الحمد للہ میں بھی ٹھیک ہوں۔ معاف کیجیے، آپ کا اسم گرامی کیا ہے؟	الحمد للہ من ہم خوب ہستم۔ ببخشیدا نام گرامی شما چیست؟
طارق: میرا نام طارق ہے اور آپ کا اسم گرامی؟	نام من طارق است۔ و نام گرامی شما؟
خالد: میرا نام خالد ہے۔ آپ کے والد صاحب کا اسم گرامی کیا ہے؟	نام من خالد است۔ نام گرامی پدر شما چیست؟
طارق: میرے والد صاحب کا نام سعید ہے۔ اور آپ کے والد صاحب کا نام مبارک؟	نام پدر من سعید است۔ و نام مبارک پدر شما؟
خالد: میرے والد صاحب کا نام فاروق ہے۔	نام پدر من فاروق است۔
طارق: آپ کس ملک کے ہیں؟	شما از کدام کشور هستید؟
خالد: میں افغانستان سے ہوں اور آپ کہاں کے ہیں؟	من از افغانستان ہستم۔ و شما از کجا هستید؟
طارق: میں پاکستان سے ہوں۔ آپ افغانستان کے کس شہر سے ہیں؟	من از پاکستان ہستم۔ شما از کدام شہر افغانستان هستید؟
خالد: میں ہرات شہر سے ہوں اور آپ کس شہر کے ہیں؟	من از شہر ہرات ہستم و شما از کدام شہر هستید؟
طارق: میں کراچی شہر کا ہوں۔ آپ کس علاقے میں رہتے ہیں؟	من از شہر کراچی ہستم۔ شما در کدام منطقہ زندگی می کنید؟
خالد: میں ملاسیان کے علاقے میں رہتا ہوں۔ اور آپ کہاں رہتے ہیں؟	من در منطقہ ملاسیان زندگی می کنیم۔ و شما کجا زندگی می کنید؟
طارق: میں گلشن اقبال میں رہتا ہوں۔	من در گلشن اقبال زندگی می کنم۔
خالد: آپ سے مل کر مجھے بہت خوشی ہوئی۔	من از ملاقات با شما بسیار خوشحال شدم۔
طارق: آپ کا شکریہ پھر ملیں گے۔	تشکر از شما دوبارہ ملاقات خواهیم کرد۔

مکالمہ : ۲ {معرفی}

خالد: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
طارق: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
خالد: کیا آپ کے پاس شناختی کارڈ ہے؟	آیا شما تذکرہ / شناسنامہ دارید؟
طارق: جی ہاں۔ کیا آپ کے پاس پاسپورٹ ہے؟	بلہ! آیا شما پاسپورت دارید؟
خالد: جی ہاں، میرے پاس پاسپورٹ ہے۔	بلہ! من پاسپورت دارم۔
طارق: کتنے مہینے کا ویزا لگ گیا ہے؟	ویزای شما چند ماہہ است؟
خالد: تین مہینے کا ویزا لگ گیا ہے۔	ویزای من سه ماہہ است۔
طارق: کیا رجسٹریشن کرائی ہے؟	آیا راجسٹر / ثبت نمودہ اید؟
خالد: جی ہاں، رجسٹریشن کرائی ہے۔	بلہ! راجسٹر / ثبت نمودہ ام۔
طارق: معاف کرنا، آپ کا پیشہ کیا ہے؟	ببخشید شغل شما چیست؟
خالد: میں ڈاکٹر ہوں۔	من یک دکتر هستم۔
آپ کیا کام کرتے ہیں؟	شما چه کار می کنید؟
طارق: میں موبائل کا کام کرتا ہوں۔	من کار موبایل را می کنم۔
آپ کی تنخواہ کتنی ہے؟	معاش / حقوق شما چقدر است؟
خالد: میری تنخواہ تیس ہزار روپے ہے۔	معاش / حقوق من سی ہزار روپیہ است۔
طارق: آپ کی عمر کتنی ہے؟	سن شما چند است؟
خالد: میری عمر تیس سال ہے۔	سن من سی سال است۔
طارق: آپ کی ولادت کہاں ہوئی؟	شما کجا متولد شدہ اید؟
خالد: میں ہرات شہر میں پیدا ہوا ہوں۔	من در شہر ہرات متولد شدہ ام۔
طارق: آپ کی تاریخ ولادت کیا ہے؟	تاریخ تولد شما چیست؟
خالد: میری ولادت یکم اکتوبر سن ۱۹۸۴ء {انیس سو چوراسی} کو ہوئی۔	من در اول اکتوبر سال ۱۹۸۴ میلادی متولد شدہ ام۔
طارق: پھر ملیں گے ان شاء اللہ۔	دوبارہ ملاقات خواہیم کرد ان شاء اللہ۔
خالد: ان شاء اللہ۔	ان شاء اللہ۔

مکالمہ : ۳ {معرفی}

خالد: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
طارق: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
خالد: کیا آپ شادی شدہ ہیں؟	آیا شما متاهل هستید؟
طارق: نہیں بلکہ کنوارہ / غیر شادی شدہ ہوں۔	نہ بلکہ مجرد ہستم۔
اور کیا آپ شادی کر چکے ہیں؟	آیا شما عروسی کردہ اید؟
خالد: جی ہاں، میں نے شادی کی ہے۔	بلہ! من عروسی کردہ ام۔
طارق: آپ کے کتنے بچے ہیں؟	شما چند بچہ دارید؟
خالد: میرے تین بچے ہیں۔	من سه بچہ دارم۔
طارق: آپ کے کتنے بھائی ہیں؟	شما چند برادر دارید؟
خالد: میرے چار بھائی ہیں۔	من چهار برادر دارم۔
طارق: کیا آپ کے والدین زندہ ہیں؟	آیا پدر و مادر شما زندہ اند؟
خالد: جی ہاں الحمد للہ دونوں زندہ ہیں۔ اور آپ کے والدین؟	بلہ! الحمد للہ هر دو زندہ اند۔ و پدر و مادر شما؟
طارق: میری والدہ فوت ہو چکی ہیں، البتہ والد محترم زندہ ہیں۔	مادرم وفات نموده البتہ پدر محترم زندہ است۔
خالد: آپ کی مادری زبان کیا ہے؟	زبان مادری شما چیست؟
طارق: میری مادری زبان پشتو ہے۔	زبان مادری من پشتو است۔
خالد: کیا آپ کو فارسی آتی ہے؟	آیا شما فارسی می دانید؟
طارق: نہیں، اور آپ پشتو جانتے ہیں؟	نہ! و شما پشتو می دانید؟
خالد: بہت کم جانتا ہوں۔	بسیار کم می دانم۔
طارق: آپ کے گھر کا مکمل پتہ کیا ہے؟	آدرس کامل خانہ شما چیست؟
خالد: میں گلستان جوہر، گلی نمبر دس، گھر نمبر تیس میں رہتا ہوں۔	من در گلستان جوہر، کوچہ شمارہ ۱۰، خانہ شمارہ ۳۰ زندگی می کنم
طارق: پھر ملیں گے ان شاء اللہ، السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	دوبارہ ملاقات خواہیم کرد ان شاء اللہ، السلام علیکم ورحمۃ اللہ
خالد: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ

مکالمہ : ۴ { گفتگوی استاد و شاگرد }

استاد: آج کون غیر حاضر ہے؟	امروز چہ کسی غایب است؟
شاگرد: مصعب غیر حاضر ہے۔	مصعب غایب است۔
استاد: کیا تمہیں معلوم ہے وہ کیوں غائب ہوا ہے؟	آیا شما می دانید کہ او چرا غایب است؟
شاگرد: اپنے دوست کی شادی میں گیا ہے۔	بہ عروسی دوستش رفتہ است۔
استاد: آپ کل کیوں غیر حاضر تھے؟	شما دیروز چرا غایب بودید؟
شاگرد: استاذ جی، معذرت خواہ ہوں، میں بہت سخت بیمار تھا۔	استاد جان معذرت می خواہم من بسیار شدید مریض بودم۔
استاد: جب کوئی ضروری کام پیش آئے تو رخصت لینا چاہیے۔	هر وقت کدام کاری ضروری پیش می آید باید مرخصی گرفت۔
شاگرد: ٹھیک ہے استاذ جی۔	خوب است استاد جان۔
استاد: آج تم کیوں دیر سے آئے؟	امروز چرا شما دیر آمدید؟
شاگرد: استاذ جی، معاف کیجیے گا، میری موٹر سائیکل خراب ہو گئی تھی۔	استاد جان لطفا ببخشید سیکل /موتور من خراب شدہ بود۔
استاد: جلدی کھڑے ہو جاؤ اور کل کا سبق مجھے سناؤ۔	زود بایست و درس دیروز را بخوان۔
شاگرد: معاف کیجیے استاذ جی یاد نہیں کر سکا۔	ببخشید استاد جان نتوانستم یاد کنم۔
استاد: کیوں یاد نہیں کیا؟	چرا یاد نکردی؟
شاگرد: کل بہت مصروف تھا۔	دیروز بسیار مشغول بودم۔
استاد: کل کا سبق ایک دوسرے کو سناؤ تاکہ اچھی طرح یاد ہو جائے۔	درس دیروز را برای یکدیگر بخوانید تا خوب یاد شود۔
شاگرد: ٹھیک ہے استاذ جی۔	خوب است استاد جان۔
استاد: کیا پچھلے ہفتہ کا حوالہ یاد کیا ہے؟	آیا مکالمہ ہفتہ گذشتہ را یاد کردہ ای؟
شاگرد: الحمد للہ، میں یاد کر چکا ہوں لیکن پکا نہیں ہے۔	الحمد للہ من یاد کردہ ام اما پختہ نیست۔
استاد: کیا آج کا سبق سمجھ گئے؟	آیا درس امروز را فهمیدید؟
شاگرد: تیسری لائن اچھی طرح سمجھ میں نہیں آئی۔	خط سوم را خوب نفہمیدم۔
استاد: دوبارہ دہراؤں گا خوب سن لیں۔	دوبارہ تکرار می کنم خوب گوش کنید۔
شاگرد: حمد کا معنی کیا ہے استاذ جی؟	معنای حمد چیست استاد جان؟
استاد: حمد کا معنی ہے اشعار میں اللہ تعالیٰ کی تعریف کرنا۔	معنای حمد است تعریف کردن اللہ متعال در اشعار۔

مکالمہ : ۵ { گفتگوی مسافر با پولیس }

پولیس: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
مسافر: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
پولیس: برائے مہربانی اپنا پاسپورٹ دکھائیے۔	لطفا پاسپورٹ خود را نشان دهید۔
مسافر: لیجیے، یہ میرا پاسپورٹ ہے۔	بفرمایید این پاسپورٹ من است۔
پولیس: کہاں سے آرہے ہو؟	از کجا می آید؟
مسافر: افغانستان سے آرہا ہوں۔	از افغانستان می آیم۔
پولیس: افغانستان کے کس شہر سے آرہے ہو؟	از کدام شہر افغانستان می آید؟
مسافر: ہرات شہر سے آرہا ہوں۔	از شہر هرات می آیم۔
پولیس: کہاں جانا ہے؟	کجا می روید؟
مسافر: کراچی جانا ہے۔	کراچی می روم۔
پولیس: کس کام سے کراچی جا رہے ہو؟	بخاطر چہ کاری به کراچی می روید؟
مسافر: کچھ سامان خریدنے کے لیے کراچی جا رہا ہوں۔	برای خرید کمی وسایل، کراچی می روم۔
پولیس: کراچی میں کہاں ٹھہرو گے؟	در کراچی کجا اقامت خواهید کرد؟
مسافر: ایک ہوٹل میں ٹھہروں گا۔	در یک هوتل اقامت خواهم کرد۔
پولیس: کیا یہ سامان آپ کا ہے؟	آیا این وسایل از شما است؟
مسافر: جی ہاں، میرا ہے۔	بله از من است۔
پولیس: آپ کے بیگ میں کیا چیز ہے؟	در کیف شما چیست؟
مسافر: میرے بیگ میں کپڑے اور دیگر ضروری چیزیں ہیں۔	در کیف من لباس و دیگر وسایل ضروری است۔
پولیس: اپنا بیگ کھولیں اور سارا سامان دکھائیں۔	کیف خود را باز کرده و همه وسایل را نشان دهید۔
مسافر: کھول دیا، دیکھ لیجیے۔	باز کردم، نگاه کنید۔
پولیس: ٹھیک ہے چلے جائیں۔	خوب است بروید۔
مسافر: آپ کا شکریہ۔	تشکر از شما۔

مکالمہ : ۶ { گفتگوی مسافر با دریور / رانندہ }

ڈرائیور: السلام علیکم ورحمۃ اللہ۔	السلام علیکم ورحمۃ اللہ
مسافر: وعلیکم السلام ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔	و علیکم السلام ورحمۃ اللہ و برکاتہ
ڈرائیور: بھائی، کہاں جانا ہے؟	برادر! کجا می روی؟
مسافر: مجھے کوئٹہ جانا ہے۔	من کویتہ می روم۔
ڈرائیور: کیا تمہارے ساتھ کوئی اور بھی ہے؟	آیا ہمراہ شما کسی دیگر ہم ہست؟
مسافر: نہیں میں اکیلا ہوں۔	نہ! من تنها ہستم۔
ڈرائیور: کیا آپ کے پاس سامان ہے؟	آیا شما وسایل دارید؟
مسافر: یہی سامان ہے جو آپ دیکھ رہے ہیں۔	ہمین ہایی است کہ شما می بینید۔
ڈرائیور: آئیے بیٹھ جائیے۔	بیایید بنشینید۔
مسافر: کیا کرایہ لوگے؟	چقدر کرایہ می گیرید؟
ڈرائیور: آپ کتنے روپے دیں گے؟	شما چند روپیہ می دھید؟
مسافر: آپ بتاؤ وہاں تک کتنے روپے لوگے؟	شما بگوئید تا آنجا چند روپیہ می گیرید؟
ڈرائیور: نو سو روپے دے دینا۔	نہصد روپیہ بدھید۔
مسافر: نو سو! یہ تو آپ بہت زیادہ مانگ رہے ہو۔	نہصد! شما بسیار زیاد می طلبید۔
ڈرائیور: تو آپ کتنے دیں گے؟	خوب! شما چقدر می دھید؟
مسافر: میں آپ کو پانچ سو روپے دے سکتا ہوں۔	من شما را پانصد روپیہ می دهم۔
ڈرائیور: یہ تو بہت کم ہے! چلو چھ سو روپے دے دینا۔	این کہ خیلی کم است، خیر است ششصد روپیہ بدھید۔
مسافر: ٹھیک ہے! سامان رکھنے کے لیے ڈیڑھ گھنٹہ دو۔	خوب است، دکنی/صندوق عقب را برای گذاشتن وسایل باز کنید۔
ڈرائیور: سامان مجھے پکڑا دو میں رکھ دیتا ہوں۔	وسایل را بہ من بدھید من می گذارم۔
مسافر: بھائی! مجھے جلدی ہے گاڑی تیز چلانا۔	برادر! من عجلہ دارم موٹر/ماشین را تیز برانید۔
ڈرائیور: آپ فکر نہ کریں ان شاء اللہ! بہت جلدی پہنچا دوں گا۔	شما بی فکر باشید! ان شاء اللہ بسیار زود خواہم رساند۔
مسافر: جزاک اللہ! یہ لومیر اکرایہ۔	جزاک اللہ! بگیری این کرایہ من۔

مصادر

شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	آزمائنا	آزمایش کردن	۲۱	اکرنا	تکبر کردن
۲	اُبلنا	جوشیدن	۲۲	اکسانا	تحریک کردن
۳	اُباننا	جوشاندن	۲۳	اگنا	روییدن (گیاه)
۴	اُبهارنا	تحریک کردن	۲۴	اگانا	رویاندن (گیاه)
۵	اُبهرنا	ظاهر شدن / بالا آمدن	۲۵	اگلنا	فروبردن
۶	اِپنانا	چیزی را از خود کردن	۲۶	اَلجھنا	پیچیده شدن / مشغول شدن
۷	اِترنا	پایین شدن	۲۷	اَلجھانا	پیچیده کردن / مشغول کردن
۸	اِتارنا	پایین کردن	۲۸	آنا	آمدن
۹	اِکننا	چسپیدن / گیر کردن	۲۹	بھولنا	فراموش کردن
۱۰	اِکنکانا	چسپاندن	۳۰	بولنا	صحبت کردن / گپ زدن
۱۱	اِشھنا	بلند شدن / بیدار شدن	۳۱	بتاننا	خبر دادن / گفتن
۱۲	اِشھانا	بلند کردن / بیدار کردن	۳۲	بلاننا	صدا زدن
۱۳	اِجزنا	خراب شدن	۳۳	بات کرنا	گفتگو کردن
۱۴	اِجائنا	خراب کردن	۳۴	پڑھنا	درس خواندن
۱۵	اُچکنا	ربودن	۳۵	پڑھانا	درس دادن
۱۶	اِچھلنا	پریدن	۳۶	پہنچنا	رسیدن
۱۷	اِچھلانا	پراندن	۳۷	پہنچانا	رساندن
۱۹	اِڑانا	پراندن (پرنده)	۳۹	پلانا	نوشاندن
۲۰	اِڑنا	پریدن (پرنده)	۴۰	پینا	نوشیدن

شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۴۱	پکنا	پخته شدن	۶۱	سفر کرنا	سفر کردن
۴۲	پکانا	پخته کردن	۶۲	سیکھنا	تعلیم گرفتن
۴۳	تعارف کرانا	معرفی کردن	۶۳	سیکھانا	تعلیم دادن
۴۴	ٹھہرنا	مکث کردن / اقامت کردن	۶۴	سوچنا	فکر کردن
۴۵	ٹھہرانا	مکث کردن / اقامت کردن	۶۵	سمجھنا	فهمیدن
۴۶	جینا	زنده ماندن	۶۶	سمجھانا	فهماندن
۴۷	جانا	رفتن	۶۷	سونا	خوابیدن
۴۸	جلنا	سوختن	۶۸	سلانا	خواباندن
۴۹	جلانا	سوزاندن	۶۹	سوکھنا	خشک شدن
۵۰	چلانا	سروصدا کردن	۷۰	سکھانا	خشک کردن
۵۱	چاہنا	خواستن	۷۱	کھانا	خوردن
۵۲	چلنا	رفتن	۷۲	کھلانا	خوراندن
۵۳	دیکھنا	دیدن	۷۳	کہنا	گفتن
۵۴	دکھانا	نشان دادن	۷۴	کرنا	کردن
۵۵	رہنا	زندگی کردن / ماندن	۷۵	لانا	آوردن
۵۶	رکھنا	گذاشتن	۷۶	ملنا	ملاقات کردن / یافتن
۵۷	سوار ہونا	سوار شدن	۷۷	ملانا	ملاقات کردن / وصل کردن
۵۸	سوار کرنا	سوار کردن	۷۸	ملنا	مالیدن
۵۹	سننا	شنیدن	۷۹	مرنا	مردن
۶۰	سنانا	شنواندن	۸۰	مارنا	زدن

شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۸۱	شادی کرنا	عروسی کردن	۱۰۲	پہنا	پوشیدن
۸۲	شادی ہونا	عروسی شدن	۱۰۳	پہنانا	پوشاندن
۸۳	شور ہونا	سرو صدا شدن	۱۰۴	نماز پڑھنا	نماز خواندن
۸۴	شور کرنا	سرو صدا کردن	۱۰۵	نماز پڑھانا	نماز دادن
۸۵	یکنا	فروخته شدن	۱۰۶	کھرا ہونا	ایستاد شدن
۸۶	بیچنا	فروختن	۱۰۷	کھرا کرنا	ایستاد کردن
۸۷	خریدنا	خریدن	۱۰۸	ادب کرنا	ادب کردن
۸۸	بننا	ساخته شدن	۱۰۹	الگ کرنا	جدا کرنا
۸۹	بنانا	ساختن	۱۱۰	الگ ہونا	جدا شدن
۹۰	پرہونا	پر شدن	۱۱۱	ڈرنا	ترسیدن
۹۱	پر کرنا	پر کردن	۱۱۲	ڈراننا	ترساندن
۹۲	کھینا	شکوفا شدن	۱۱۳	کام آنا	به کار آمدن/ به درد خوردن
۹۳	کھلانا	شکوفا کردن	۱۱۴	جوڑنا	متصل کردن
۹۴	دینا	دادن	۱۱۵	کام کرنا	کار کردن
۹۵	سُنانا	خواباندن	۱۱۶	کھیلنا	بازی کردن
۹۶	سینا	دوختن	۱۱۷	پیار کرنا	محبت کردن
۹۷	بھرنا	پر شدن	۱۱۸	گم ہونا	گم شدن
۹۸	لینا	گرفتن	۱۱۹	گم کرنا	گم کردن
۹۹	بچنا	دوری کردن/ محفوظ ماندن	۱۲۰	چڑھنا	بالا رفتن
۱۰۰	بچانا	دور کردن/ حفاظت کردن	۱۲۱	ٹوٹنا	شکسته شدن
۱۰۱	حکم دینا	دستور دادن	۱۲۲	ٹوڑنا	شکستن

اعداد					
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	ایک	یک	۱۹	انیس	نوزده
۲	دو	دو	۲۰	بیس	بیست
۳	تین	سه	۲۱	اکیس	بیست و یک
۴	چار	چهار	۲۲	باہیس	بیست و دو
۵	پانچ	پنج	۲۳	تیس	بیست و سه
۶	چھ	شش	۲۴	چوبیس	بیست و چهار
۷	سات	هفت	۲۵	پچیس	بیست و پنج
۸	آٹھ	هشت	۲۶	چھبیس	بیست و شش
۹	نو	نو	۲۷	ستائیس	بیست و هفت
۱۰	دس	ده	۲۸	اٹھائیس	بیست و هشت
۱۱	گیارہ	یازده	۲۹	انٹیس	بیست و نه
۱۲	بارہ	دوازده	۳۰	تیس	سی
۱۳	تیرہ	سیزده	۳۱	اکتیس	سی و یک
۱۴	چودہ	چهارده	۳۲	بتریس	سی و دو
۱۵	پندرہ	پانزده	۳۳	تینتیس	سی و سه
۱۶	سولہ	شانزده	۳۴	چونتیس	سی و چهار
۱۷	سترہ	هفده	۳۵	پینتیس	سی و پنج
۱۸	اٹھارہ	هیجده	۳۶	چھتیس	سی و شش
			۳۷	سینتیس	سی و هفت

اعداد					
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
۷۵	پچھتر	ہفتاد و پنج	۹۳	ترانوے	نود و سہ
۷۶	چھتر	ہفتاد و شش	۹۴	چورانوے	نود و چہار
۷۷	ستتر	ہفتاد و ہفت	۹۵	پچانوے	نود و پنج
۷۸	اٹھتر	ہفتاد و ہشت	۹۶	چھیانوے	نود و شش
۷۹	اناسی	ہفتاد و نہ	۹۷	ستانوے	نود و ہفت
۸۰	اسی	ہشتاد	۹۸	اٹھانوے	نود و ہشت
۸۱	اکاسی	ہشتاد و یک	۹۹	ننانوے	نود و نہ
۸۲	بیاسی	ہشتاد و دو	۱۰۰	سو	صد
۸۳	تراسی	ہشتاد و سہ	۱۰۱	دوسو	دو صد
۸۴	چوراسی	ہشتاد و چہار	۱۰۲	تین سو	سیصد
۸۵	پچاسی	ہشتاد و پنج	۱۰۳	چار سو	چہار صد
۸۶	چھیاسی	ہشتاد و شش	۱۰۴	ایک ہزار	یک ہزار
۸۷	ستاسی	ہشتاد و ہفت	۱۰۵	دو ہزار	دو ہزار
۸۸	اٹھاسی	ہشتاد و ہشت	۱۰۶	تین ہزار	سہ ہزار
۸۹	نواسی	ہشتاد و نہ	۱۰۷	چار ہزار	چہار ہزار
۹۰	نوے	نود	۱۰۸	ایک لاکھ	یک لک
۹۱	اکانوے	نود و یک	۱۰۹	دو لاکھ	دو لک
۹۲	بانوے	نود و دو	۱۱۰	تین لاکھ	سہ لک
			۱۱۱	چار لاکھ	چہار لک

اعداد					
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۳۸	اڑتیس	سی و هشت	۵۶	چھپن	پنجاه و شش
۳۹	انتالیس	سی و نہ	۵۷	ستاون	پنجاه و ہفت
۴۰	چالیس	چهل	۵۸	اٹھاون	پنجاه و ہشت
۴۱	اکتالیس	چهل و یک	۵۹	انسٹھ	پنجاه و نہ
۴۲	بیالیس	چهل و دو	۶۰	ساٹھ	شصت
۴۳	تینتالیس	چهل و سه	۶۱	اکٹھ	شصت و یک
۴۴	چوالیس	چهل و چهار	۶۲	باسٹھ	شصت و دو
۴۵	پینتالیس	چهل و پنج	۶۳	تریسٹھ	شصت و سه
۴۶	چھیالیس	چهل و شش	۶۴	چونٹھ	شصت و چهار
۴۷	سینتالیس	چهل و ہفت	۶۵	پینسٹھ	شصت و پنج
۴۸	اڑتالیس	چهل و ہشت	۶۶	چھیاسٹھ	شصت و شش
۴۹	انچاس	چهل و نہ	۶۷	سرےسٹھ	شصت و ہفت
۵۰	پچاس	پنجاه	۶۸	اڑسٹھ	شصت و ہشت
۵۱	اکاون	پنجاه و یک	۶۹	انہتر	شصت و نہ
۵۲	باون	پنجاه و دو	۷۰	ستر	ہفتاد
۵۳	ترپن	پنجاه و سه	۷۱	اکہتر	ہفتاد و یک
۵۴	چون	پنجاه و چهار	۷۲	بہتر	ہفتاد و دو
۵۵	چھپن	پنجاه و پنج	۷۳	تہتر	ہفتاد و سه
			۷۴	چوہتر	ہفتاد و چهار

اوقات			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	ڈیڑھ بجے	یک و نیم
۱	ٹائم کیا ہے؟	ساعت چند است؟	۲۰	ڈھائی بجے	دو و نیم
۲	ایک بجے	یک بجہ	۲۱	ساڑھے تین بجے	سہ و نیم
۳	دو بجے	دو بجہ	۲۲	ساڑھے چار بجے	چہار و نیم
۴	تین بجے	سہ بجہ	۲۳	ساڑھے پانچ بجے	پنج و نیم
۵	چار بجے	چہار بجہ	۲۴	ساڑھے چھ بجے	شش و نیم
۶	پانچ بجے	پنج بجہ	۲۵	پونا ایک بجے	ربع کم یک
۷	چھ بجے	شش بجہ	۲۶	پونا دو بجے	ربع کم دو
۸	سات بجے	ہفت بجہ	۲۷	پونا تین بجے	ربع کم سہ
۹	آٹھ بجے	ہشت بجہ	۲۸	پونا چار بجے	ربع کم چہار
۱۰	نوبے	نہ بجہ	۲۹	پونا پانچ بجے	ربع کم پنج
۱۱	دس بجے	دہ بجہ	۳۰	ایک بج کر پانچ منٹ	یک و پنج دقیقہ
۱۲	گیارہ بجے	یازدہ بجہ	۳۱	دو بج کر دس منٹ	دو و دہ دقیقہ
۱۳	بارہ بجے	دوازدہ بجہ	۳۲	تین بج کر بیس منٹ	سہ و بیست دقیقہ
۱۴	سوا ایک بجے	یک و ربع	۳۳	چار بج کر پچیس منٹ	چہار و بیست و پنج دقیقہ
۱۵	سوا دو بجے	دو و ربع	۳۴	پانچ بج کر پینتیس منٹ	پنج و سی و پنج دقیقہ
۱۶	سوا تین بجے	سہ و ربع	۳۵	چھ بج کر چالیس منٹ	شش و چھل دقیقہ
۱۷	سوا چار بجے	چہار و ربع	۳۶	سات بج کر پچاس منٹ	ہفت و پنجاہ دقیقہ
۱۸	سوا پانچ بجے	پنج و ربع	۳۷	آٹھ بج کر پچپن منٹ	ہشت و پنجاہ و پنج دقیقہ

اوقات					
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
۳۸	آج	امروز	۵۶	ایک گھنٹہ	یک ساعت
۳۹	آج رات	امشب	۵۷	وقت	وقت
۴۰	گزشتہ رات	شب گذشتہ	۵۸	دن / روز	روز
۴۱	آدھی رات	نصف شب	۵۹	رات	شب
۴۲	(آینده) کل	فردا	۶۰	صبح	صبح
۴۳	(گذشتہ) کل	دیروز	۶۱	دوپہر	ظہر
۴۴	(آینده) پرسو	پس فردا	۶۲	عصر	عصر
۴۵	(گذشتہ) پرسو	پریروز	۶۳	شام / مغرب	شام
۴۶	(آینده) نرسو	پستر فردا	۶۴	عشا	خفتن / عشاء
۴۷	(گذشتہ) نرسو	پیش پریروز	۶۵	ہفتہ	شنبه
۴۸	ابھی	حالا	۶۶	اتوار	یکشنبه
۴۹	ہمیشہ	ہمیشہ	۶۷	پیر	دوشنبہ
۵۰	ہفتہ	ہفتہ	۶۸	منگل	سه شنبہ
۵۱	مہینہ	ماہ	۶۹	بدھ	چهارشنبه
۵۲	سال / برس	سال	۷۰	جمعرات	پنج شنبہ
۵۳	صدی	قرن	۷۱	جمعہ	جمعہ
۵۴	منٹ	دقیقہ	۷۲	ہر روز / ہر دن	ہر روز
۵۵	سیکند	ثانیہ	۷۳	ہر وقت	ہر وقت
			۷۴	کبھی کبھی	گہ گاہی

صفات و احوال			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	پرانا	کهنہ / قدیمی
۱	بڑا	بزرگ	۲۰	نیا	جدید
۲	چھوٹا	کوچک	۲۱	بھرا ہوا	پر
۳	لمبا	دراز	۲۲	فارغ	خالی
۴	ٹھگنا	کوتاہ	۲۳	ست رفتار	کند
۵	زیادہ	زیاد	۲۴	تیز رفتار	تیز
۶	تھوڑا	کم	۲۵	اوپر	بالا
۷	ٹھنڈا	سرد	۲۶	نیچے	پائین
۸	گرم	گرم	۲۷	چست	چست
۹	آسان	آسان	۲۸	ست	ست
۱۰	مشکل	مشکل	۲۹	سامنے	روبرو
۱۱	تنگ	تنگ	۳۰	پیچھے	عقب
۱۲	کشادہ	گشاد	۳۱	موٹا	چاق
۱۳	وزنی	وزنی	۳۲	دبلا / پتلا	لاغر
۱۴	ہلکا	سبک	۳۳	ہلکے جسم والا	جسم سبک
۱۵	نیچا	پائین	۳۴	بھاری جسم والا	جسم سنگین
۱۶	بلند	بلند	۳۵	طاقتور	طاقتور
۱۷	گیلا / تر	تر	۳۶	کمزور	ضعیف
۱۸	خشک	خشک	۳۷	غلط	غلط

صفات و احوال			شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	۵۶	بند	بسته
۳۸	صحیح	صحیح	۵۷	کچا	نارس / خام
۳۹	چمک دار	درخشان	۵۸	پکا ہوا	پختہ
۴۰	تیز	تیز	۵۹	تھکا ہوا	خستہ
۴۱	کند	کند	۶۰	عجیب	عجیب
۴۲	اندھیرا	تاریکی	۶۱	گہرا	عمیق / چغیر
۴۳	روشنی	روشنی	۶۲	تیار	آمادہ
۴۴	ٹیرھا	کج	۶۳	لڑکا ہوا	آویزان
۴۵	سیدھا	راست	۶۴	مختی	زحمتکش
۴۶	ملائم	نرم	۶۵	بیٹھا ہوا	نشسته
۴۷	کھر درا	درشت	۶۶	کھڑا ہوا	ایستاده
۴۸	جلا ہوا	سوخته	۶۷	بیمار	مریض
۴۹	نمکین	نمک دار	۶۸	سویا ہوا	خوابیده
۵۰	تازہ	تازہ	۶۹	قیدی	زندانی
۵۱	باسی	شب مانده	۷۰	مشغول	مصرف / مشغول
۵۲	ٹوٹا ہوا	شکسته	۷۱	گند / میلا	کثیف
۵۳	میٹھا	شیرین	۷۲	صاف	پاک
۵۴	کھٹا	ترش	۷۳	جما ہوا	منجمد
۵۵	کھلا ہوا	باز	۷۴	پریشان	پریشان

ورزش‌ها			صفات و احوال		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
بازی	کھیل	۱	خوش	خوش	۷۵
چوگان	پولو / چوگان	۲	غمگین	غمگین	۷۶
فوتبال	فٹ بال	۳	پیس	کوڑھی / برص والا	۷۷
گلف	گولف	۴	لنگ	لنگڑا	۷۸
شنا	تیراکی	۵	هموار	پلین	۷۹
کشتی رانی	کشتی رانی	۶	خارش زده	خارش زده	۸۰
تنیس	ٹینس	۷	گنجه / تاس	گنجا	۸۱
نیزه بازی	نیزه بازی	۸	خشمگین	غصے والا	۸۲
هاکی	ہاکی	۹	کور	اندھا	۸۳
کرکت	کرکٹ	۱۰	کوزه پشت / کمر کج	کبڑا	۸۴
کبدی	کبڈی	۱۱			۸۵
فوتبال دستی	رگبی	۱۲			۸۶
بیلیارد	اسنوکر	۱۳			۸۷
میز تنیس	ٹیبیل ٹینس	۱۴			۸۸
مسابقه باسکل / دوچرخه سواری	سائیکل ریس	۱۵			۸۹
وزنه برداری	ویٹ لفٹنگ	۱۶			۹۰
اسب سواری	گھڑ سواری	۱۷			۹۱
دوش / دو	دوڑ	۱۸			۹۲

ورزش‌ها			شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	۳۷	رستاشی	ریسمان کشی
۱۹	رسی کودنا	طناب بازی	۳۸	لوڈو کا چھلاوا	مینج
۲۰	اونچی چھلانگ	پرش ارتفاع	۳۹	کشتی	کشتی
۲۱	لمبی چھلانگ	پرش طول	۴۰	تلوار زنی	شمشیر زنی
۲۲	باسکٹ بال	بسکتبال	۴۱	گول	گل / دروازه
۲۳	ہارڈوڑ	دو / دوش با مانع	۴۲	مچ	مسابقہ
۲۴	اسکیننگ	اسکی	۴۳	سیٹی	سوت
۲۵	جوڈو	جودو	۴۴	گولی	گله
۲۶	ٹیم	تیم	۴۵	بیڈمنٹن	بدمینتون
۲۷	کراٹے	کاراته	۴۶	جھولا	گازک
۲۸	واٹر پولو	واترپولو (فوتبال آبی)	۴۷	باکسنگ دستانہ	دستکش بکس
۲۹	باکسنگ	بکس	۴۸	گول کیپر	دروازہ بان
۳۰	ریسلنگ	کشتی کج	۴۹	کپ	کاپ
۳۱	بیس بال	بیس بال	۵۰	فٹ بال	توپ فوتبال
۳۲	بولنگ	بولنگ	۵۱	پیڈ	ساق بند
۳۳	والی بال	والیبال	۵۲	شوٹ پٹ	پرتاب توپ آهنی
۳۴	شطرنج	شطرنج	۵۳	بلوکس	بلوکہ های بازی
۳۵	پھسلن	لخشک / سرسره	۵۴	لٹو	چل مچلون / فرفره
۳۶	تاش	پر بازی	۵۵	بیٹ	چوب دستی

وسایل خانہ			شمارہ	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شمارہ	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۳۷	بجلی تار	سیم برق
۱۹	استری	اتو	۳۸	دری	فرش
۲۰	ایر کولر	کولر/کلمن	۳۹	گدا	نالین چہ/توشک
۲۱	لفٹ	لفت/بالابر	۴۰	لحاف	لحاف
۲۲	سلائی مشین	چرخ خیاطی	۴۱	گیر	آبگرمکن / بایلر
۲۳	اے سی	ایرکنڈیشن	۴۲	ہولڈر	ولدر/جالامپی
۲۴	تکیہ	بالشت	۴۳	دراز	خزہ / کشو
۲۵	قالین	قالین	۴۴	مہمان خانہ	مہمانخانہ
۲۶	پردہ	پردہ	۴۵	رسی	ریسمان
۲۷	چھت	سقف	۴۶	چٹائی	فرش لوخی / حصیر
۲۸	جائے نماز	جای نماز	۴۷	پرناہ	ناودان
۲۹	محل	کاخ / قصر	۴۸	رتنج	اسکرینج/آچارفرانسہ
۳۰	پلاس	انبرپلاس/انبر	۴۹	آری	ارہ
۳۱	بیڈشیٹ	روتختی	۵۰	لوہا آری	ارہ آہن بری
۳۲	دہلیز	دہلیز/ہال	۵۱	پلک	دوشاخ برق
۳۳	کلباڑی	تبر	۵۲	تیچ کس	پیچ کش
۳۴	کمبل	کمپل/پتو	۵۳	پاپ رتنج	رینج پیپ/آچارلولہ
۳۵	ایگزاسٹ	ہواکش	۵۴	ایکس ٹینشن	سہ ساکتہ/سہ راہ
۳۶	جرنیٹر	جنراتور/موتوربرق	۵۵	موٹرپمپ	واتر پمپ/موتورآب

وسایل خانہ			شمارہ	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شمارہ	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۷۴	لاٹین	چراغ رکابی
۵۶	باڑ	حفاظ {بالای دیوار}	۷۵	گاؤٹکیہ	ناز بالشت
۵۷	ٹیوب لائٹ	لامپ مہتابی	۷۶	انرجی سیور	لامپ کم مصرف
۵۸	ساکٹ	ساکٹ / فیوز	۷۷	بیساکھی	عصای زیر بغل
۵۹	کیل	میخ	۷۸	وہیل چیر	ویلچر
۶۰	پٹکھا	پنکھ	۷۹	بالٹی	سطل
۶۱	صابن	صابون	۸۰	فوم / گڈا	اسفنج
۶۲	سفری بیگ	کیف سفر	۸۱	مچھردانی	پشہ خانہ
۶۳	فانوس	چھل چراغ	۸۲	ہاتھ پٹکھا	باد زنہ
۶۴	فرشی پٹکھا	پنکھ زمینی	۸۳	ڈرم	بیلر / بشکھ
۶۵	موم بتی	شمع	۸۴	چابی رنگ	جاکلیدی
۶۶	الارم گھڑی	ساعت زنگی	۸۵	سرمہ	سرمہ
۶۷	ٹیمبل گھڑی	ساعت رومیزی	۸۶	واپڑ	تئی
۶۸	کلاک	ساعت دیواری	۸۷	کپروں کا کلپ	گیرہ لباس
۶۹	گلدستہ	دستہ گل	۸۸	پانی پائپ	پیپ آب / لولہ آب
۷۰	دیواری پٹکھا	پنکھ دیواری	۸۹	لوٹا	آفتابہ
۷۱	گہوارہ	گہوارہ	۹۰	ٹینکی	تانکر
۷۲	پائیدان	پایدان	۹۱	سرمہ دانی	سرمہ دان
۷۳	فلٹر	دستگاہ تصفیہ آب	۹۲		

وسایل خانہ			رنگها		
ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمہ فارسی	لغات اردو	شماره
زنگ	گھنٹی	۱	گلابی / صورتی	گلابی	۱
اطاق	کمرہ	۲	زرد	پیلا	۲
خانہ	گھر	۳	سفید	سفید	۳
دروازہ	دروازہ	۴	نارنجی	نارنجی	۴
کلکین / پنجرہ	کھڑکی	۵	رنگ طلائی	گولڈن رنگ / سنہری	۵
دستہ دروازہ	دستہ	۶	رنگ قہوہ ای	براون رنگ / بھورا	۶
نردہ / کتارہ	گرل	۷	بنفش	بنفشی	۷
زینہ / پلہ	سیڑھی	۸	سیاہ	سیاہ	۸
قیتک / قفلک	کنڈی	۹	رنگ آبی	نیلا رنگ	۹
کلید	چابی	۱۰	سبز	سبز	۱۰
قفل	تالا	۱۱	سرخ	سرخ	۱۱
چوکات / چارچوب	دروازے کی چوکٹ	۱۲	نقرہ ای	چاندنی	۱۲
جارو برقی	بجلی جارو	۱۳	رنگارنگ	رنگ برنگ	۱۳
فریزر	فریزر	۱۴	آسمانی	آسمانی	۱۴
مبل	صوفہ	۱۵	گندمی	گندمی	۱۵
ماشین لباسشویی	واشنگ مشین	۱۶	خاکستری	رمادی	۱۶
یخچال	فریج	۱۷	رنگ تیرہ	گہرا رنگ	۱۷
جارو	جھاڑو	۱۸	رنگ روشن / رنگ باز	ہلکا رنگ	۱۸

وسایل آشپزخانه					شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	چھری	کارد / چاقو		
۱	باورچی خانہ	آشپزخانہ	۲۰	چائے کیتلی	کتری چای خوری		
۲	ماچس	گوگرد/کبریت	۲۱	ہاون (لنگری)	هاون		
۳	ماچس کی تیلی	سیخ گوگرد/سیخ کبریت	۲۲	آٹا چھلنی	غربال/الک		
۴	ہانڈی	دیگ بزرگ	۲۳	تنور	تنور		
۵	بڑا چچ	قاشق کلان/ملاقہ	۲۴	چھلنی	چای صاف کن		
۶	چائے کا چچ	قاشق چای خوری	۲۵	چمٹا	انبر (برای گرفتن نان)		
۷	کانٹا	چنگال	۲۶	ہاتھ والی مدھانی	مخلوط کن دستی		
۸	چچ	قاشق	۲۷	شیشے کا گلاس	لیوان شیشہ ای		
۹	چولہا	اجاق گاز	۲۸	بوٹل چابی	سربازکن نوشابہ		
۱۰	جو سر	ماشین مخلوط کن	۲۹	ٹرے	پنوس/سینی		
۱۱	کپ	پیالہ	۳۰	بڑا پیالہ	پیالہ بزرگ		
۱۲	برتن	ظرف	۳۱	پریشر ککر	دیگ بخار		
۱۳	روٹی والی چھابی	سبد نان	۳۲	پلیٹ	بشقاب		
۱۴	قیمہ مشین	چرخ گوشت	۳۳	سیخ	سیخ		
۱۵	گیس سلینڈر	کپسول گاز	۳۴	نمک دانی	نمکدان		
۱۶	اسکوائش بار	ظرف شو	۳۵	بیلن	غلطک		
۱۷	تھرماس	ترموز/فلاکس	۳۶				
۱۸	فرانی پین	ماہیتابہ	۳۷				

وسائل ووضو خانہ					شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	ٹوٹی	شیر آب		
۱	کنگھی	شانہ	۲۰	باتھ روم	تشناب / دستشویی		
۲	قینچی	قیچی	۲۱	بالوں والا برش	برس مو		
۳	برش	برس	۲۲	بلیڈ	تیغ		
۴	ٹوٹھ پیسٹ	خمیر دندان	۲۳	کھونٹی	کت بند		
۵	دانتوں والا برش	برس دندان	۲۴	ٹائل	کاشی / سرامیک		
۶	ٹیبیل	میز	۲۵	گٹر	چاہ فاضلاب		
۷	ناخن تراش	ناخن گیر	۲۶	تیل	روغن سر		
۸	ریزر	ژلیت	۲۷	مینگر	چنگک / گیر لباس		
۹	صابن دانی	صابون دانی	۲۸	پلاسٹک پائپ	شلینگ		
۱۰	میسن	محل شستن دستھا	۲۹	ناکا	چاہ پمپہ / تلبہ آب		
۱۱	شیمپو	شامپو	۳۰				
۱۲	سرف	پودر / برف	۳۱				
۱۳	تولیہ	ہولہ	۳۲				
۱۴	ٹشو پیپر	دستمال کاغذی	۳۳				
۱۵	بلیچ	واتکس	۳۴				
۱۶	واشنگ مشین پائپ	پپ / لولہ ماشین لباسشویی	۳۵				
۱۷	مونڈھنے والی مشین	ماشین سر تراشی	۳۶				
۱۸	شاوور	شاوور / دوش	۳۷				

وسائل مکتب					شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	ہول پنچ	سوراخ کن		
۱	بیگ / بٹہ	کیف	۲۰	کیکولیٹر	ماشین حساب		
۲	وائٹ بورڈ	وائٹ بورڈ / تختہ سفید	۲۱	اسٹپلر	استبلر / منگنہ کوب		
۳	اسٹیڈ بورڈ	پایہ تختہ	۲۲	سیاہی	دوات		
۴	در سگاہ	صنف / کلاس	۲۳	چاک	تباشیر		
۵	پنسل تراش	پنسل تراش / مداد تراش	۲۴	قلم دان	جاقلمی		
۶	پنسل	پنسل / مداد	۲۵	پیپر کلپ	سنجاق کاغذ		
۷	پین	خودنویس	۲۶	پیپر پن	پونس		
۸	بال پین	قلم خودکار	۲۷	ڈکشنری	فرہنگ / دکشنری		
۹	جھاڑن	تختہ پاک	۲۸	اسکیل	خط کش		
۱۰	کتاب	کتاب	۲۹	میگزین	مجلہ		
۱۱	ریڈر	پنسل پاک / پاک کن	۳۰	فائل	دوسیہ / پوشہ		
۱۲	لکھائی قلم	قلم خطاطی	۳۱	کہانی	قصہ		
۱۳	سلوشن شیٹ	نوار چسپ	۳۲	اسپرنگ	فنر / اسپرنگ		
۱۴	گوند	چسپ کاغذ	۳۳	وائٹو	سفیدکن		
۱۵	ڈائس / اسٹیج	اسٹیج / تریبون	۳۴	اسٹپلر پن	سوزن استبلر / منگنہ		
۱۶	رنگ والے قلم	قلم رنگہ	۳۵	کاربن پیپر	کاپی / کاربن		
۱۷	کاپی	کتابچہ / دفتر	۳۶	ڈائری	دفتر یادداشت		
۱۸	گتہ	زیر ورقی	۳۷	خط	نامہ		

وسایل حمل و نقل			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	ہودج	کجاوہ
۱	ٹیکسی	تاکسی	۲۰	ریل ڈبہ	واگن قطار
۲	بس	ملی بس / اتوبوس	۲۱	رکشہ	رکشہ / سہ چرخ
۳	موٹر سائیکل	سیکل / موتور	۲۲	ڈرون طیارہ	طیارہ / هواپیما بی سرنشین
۴	گھوڑا گاڑی / تانگہ	کراچی اسپ / کالسکہ	۲۳	پیراشوٹ	فراشور / چتر
۵	سائیکل	باسکل / دو چرخہ	۲۴	بجرا	قایق تفریحی
۶	ریل گاری	قطار	۲۵	آئل ٹینکر	تانکر تیل / نفت
۷	ریس کار	موتر / ماشین مسابقہ	۲۶	واٹر ٹینکر	تانکر آب
۸	گاڑی	موتر / ماشین سواری	۲۷	لغتر	بالابر / لغتر
۹	ایمبولنس	آمبولانس	۲۸	کھودنے والی مشین	شاوول
۱۰	ہاتھریڈی	زنبر / فرغون	۲۹	بلڈوزر	بلدوزر
۱۱	بیل گاری	کراچی گاو / گاری	۳۰	خلائی شٹل	ماہوارہ فضایی
۱۲	پولیس کار	موتر / ماشین پولیس	۳۱	ڈونگی	قایق پارویی
۱۳	ٹریلر	تیلر	۳۲	ہوائی جہاز	طیارہ / هواپیما
۱۴	غبارہ	بالون	۳۳	ٹرک	لاری / کامیون
۱۵	میزائل	موشک	۳۴	ڈمپر	کمپرسی
۱۶	ٹریکٹر	تراکتور	۳۵	پٹرول اسٹیمر	کشتی نفتی
۱۷	ریل پٹری	خط آہن	۳۶	فائر بریگیڈ	اطفائیہ / آتش نشان
۱۸	کرین	جرثقیل	۳۷	ہیلی کاپٹر	ہلیکپتر

اعضای انسان			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	زرگٹ / گا	گلو
۱	چہرا	چہرہ	۲۰	پیٹھ	پشت
۲	دماغ	مغز	۲۱	ابرو	ابرو
۳	سر	سر	۲۲	کندها	شانہ
۴	گردن	گردن	۲۳	مونچھ	سبیل / بروت
۵	آنکھ	چشم	۲۴	ہونٹ	لب
۶	گدی	پشت گردن	۲۵	اوجھری	شکمبہ
۷	کھوپڑی	جمجمہ	۲۶	انتریاں	رودہ
۸	ٹھوڑی	چانہ / زنج	۲۷	پھیپھڑا	شش
۹	گال	گونه / لمبوس	۲۸	مسوڑا	بیرہ / لٹہ
۱۰	چٹیا	گیسو	۲۹	معدہ	معدہ
۱۱	دانت	دندان	۳۰	کمر	کمر
۱۲	بال	مو	۳۱	کہنی	آرنج
۱۳	جڑا	فک	۳۲	بغل	بغل
۱۴	آنکھ کا ڈھیلا	مردمک چشم	۳۳	ناک کا سوراخ	سوراخ بینی
۱۵	کان	گوش	۳۴	داڑھی	ریش
۱۶	آنسو	اشک	۳۵	زبان	زبان
۱۷	پلکیں	پلک	۳۶	ریڑھ کی ہڈی	ستون فقرات
۱۸	ناک	بینی / پوز	۳۷	ہاتھ کی پشت	پشت دست

اعضای انسان			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۵۶	ٹخنہ	بجلیک/قوزک
۳۸	مکا	مشت	۵۷	گھٹنا	زانو
۳۹	مٹھی	مشت	۵۸	پاؤں کا تلوا	کف پا
۴۰	پہنچ/کلائی	بند دست	۵۹	پاؤں کی انگلیاں	انگشتان پا
۴۱	ہتھیلی	کف دست	۶۰	ناف	ناف
۴۲	ہاتھ	دست	۶۱	زخم	زخم
۴۳	پاؤں/پیر/ٹانگ	پا	۶۲	جوڑ	مفصل
۴۴	ایڑھی	پاشنہ پا	۶۳	پورہ	سر انگشت
۴۵	پسلیاں	قبرغہ/دندہ/غزہ	۶۴	ناخن	ناخن
۴۶	گردے	گردہ	۶۵	انگلی	انگشت
۴۷	جگر	جگر	۶۶	انگوٹھا	انگشت شہادت
۴۸	دل	دل	۶۷	شہادت کی انگلی	انگشت شہادت
۴۹	بازو	بازو/ساعد	۶۸	درمیانی انگلی	انگشت شہادت
۵۰	پٹھے	بازو/ماہیچہ	۶۹	چھنگلی انگلی	انگشت کوچک
۵۱	جلد	جلد	۷۰	انگلی کے ساتھ والی انگلی	انگشت پھلوی انگشت کوچک
۵۲	منہ	دھان	۷۱	پیشانی/ماٹھا	پیشانی
۵۳	سینہ	سینہ	۷۲	پنڈلی	ساق پا
۵۴	بڈی	استخوان	۷۳	پیٹ	شکم
۵۵	خون	خون			

حشرات			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	جوں	شبوش
۱	سانپ	مار	۲۰	تتلی	پروانہ
۲	چھپکلی	چلیپاسہ	۲۱	بھڑ	کلیز/زنبور
۳	مگر مچھ	تمساح	۲۲	بچھو	گژدم
۴	گوہ	سوسمار / بزمجہ	۲۳	کھٹمل	کنہ
۵	کالاسانپ	مار افعی	۲۴	مکڑی	عنکبوت
۶	اژدھا	اژدھا	۲۵	سیپ	صدف
۷	مینڈک	مگل / قورباغہ	۲۶	ریشم کا کیرا	کرم ابریشم
۸	کچھوا	سنگ پشت	۲۷	سمندری ستارہ	ستارہ دریایی
۹	لال یگ	سوسک / چورچورک	۲۸	بادامی بھنورا	کنغذ/جعلو
۱۰	کھی	مگس	۲۹	بھنورا	کفش دوز
۱۱	پتنگا	سنجاقک	۳۰	مچھر	پشہ
۱۲	پسو	کیک	۳۱	دیمک	خورہ
۱۳	لاروا	کخ پیلہ/کرم	۳۲	جونک	زالو
۱۴	چیونٹی	مورچہ	۳۳	گرگٹ	آفتاب پرست
۱۵	پروانہ	پروانہ	۳۴	ٹڈی	ملخ
۱۶	سیکاڈا	کشفک	۳۵	کن کھجورا	ہزار پایہ
۱۷	کیکڑا	کنگاش	۳۶		
۱۸	شہد کی کھی	زنبور عسل	۳۷		

حیوانات وحشی			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	جنگلی چوہا	خارپشتک / جوجہ تیغی
۱	رکھوالی والا کتا	سگ نگهبان	۲۰	گیدڑ	شغال
۲	شکاری کتا	سگ شکاری	۲۱	زیبرا	خر وحشی
۳	پھاڑی بکری	بز کوهی	۲۲	ڈائناسور	دایناسور
۴	لومڑی	روباه	۲۳	نیولا	راسو
۵	شتر مرغ	شتر مرغ	۲۴	کینگرو	کانگرو
۶	ریچھ	خرس	۲۵	سہ	سیکر
۷	بھیریا	گرگ	۲۶	کوبان	کوهان
۸	شیر	شیر	۲۷	چراگاہ	چراگاہ
۹	ہاتھی	فیل	۲۸	گوریلا	گوریلا / شادی
۱۰	بندر	میمون	۲۹	نکیل / لگام	لجام
۱۱	زرافہ	زرافہ	۳۰	تھن	مایہ حیوان شیردہ
۱۲	ہرن	آھو	۳۱	ہاتھی کے دانت	عاج / دندان فیل
۱۳	بارہ سنگھا	گوزن	۳۲	چھچھوند	موش کور
۱۴	چیتا	پلنگ	۳۳	دم	دم
۱۵	جنگلی بلی	گرہہ وحشی	۳۴	کھر	سم
۱۶	بجو	کفتار	۳۵	بلی کا بچہ	جوجہ گرہ
۱۷	گینڈا	کرگدن ہندی	۳۶	بھیر کا بچہ	برہ
۱۸	گلہری	سنباب	۳۷		

پرندگان			شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	۱۹	آلو	جغد / بوم
۱	مور	طاووس	۲۰	فائتہ	فاخته
۲	کبوتر	کفتر / کبوتر	۲۱	چہا	مرغ نوک دراز
۳	چڑیا	گنجشک / چغک	۲۲	ہنس	مرغ سقا
۴	طوطا	طوطی	۲۳	سارس	درنا
۵	باز	باز	۲۴	راجہ لقلقا	لک لک
۶	مرغا	خروس	۲۵	چیل	موش گیر
۷	مرغی	مرغ	۲۶	چوزہ	جوجه
۸	بلبل	بلبل	۲۷	پر	پر
۹	کوا	کلاغ	۲۸	پنجرہ	قفس
۱۰	چگادڑ	خفاش	۲۹	بگلا	مرغ ماهی خوار
۱۱	ہدہد	ہدہد	۳۰	چونچ	نوک
۱۲	چکور	مرغ شاخک	۳۱	پنگوئن	پنگون
۱۳	گونسہ	آشیانہ	۳۲		
۱۴	بٹیر	بلدرچین	۳۳		
۱۵	شاین	عقاب	۳۴		
۱۶	مرغابی	مرغابی	۳۵		
۱۷	نورس	مرغ نوروزی	۳۶		
۱۸	گدھ	لاشخور / کرکس	۳۷		

حیوانات اهلی			چیزهای طبیعی		
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	گھوڑا / گھوڑی	اسب	۱۹	ستاره	ستاره
۲	خرگوش	خرگوش	۲۰	غبار	غبار
۳	بکرا / بکری	بز	۲۱	بادل	بادل
۴	بچھڑا / بچھڑی	گوساله	۲۲	دھند	دھند
۵	دنبہ	قوچ	۲۳	سیارے	سیاره
۶	بھیرہ	میش	۲۴	ہوا	باد
۷	اونٹ	شتر نر	۲۵	شبیم	شبیم
۸	اونٹنی	شتر مادہ	۲۶	چاند	ماه
۹	کدھا	خر	۲۷	زمین	زمین
۱۰	پلا	تولہ سگ	۲۸	دھوپ	هوای صاف و آفتابی
۱۱	بلی	گرہہ	۲۹	آسمانی بجلی	برقک / پایہ
۱۲	بھینس	گاومیش مادہ	۳۰		
۱۳	سانڈ	گاومیش نر	۳۱		
۱۴	گائے	گاومیش مادہ	۳۲		
۱۵	بیل	گاومیش نر	۳۳		
۱۶	ریوڑ	گلہ حیوانات	۳۴		
۱۷	نچر	قاطر	۳۵		
۱۸	کتا	سگ	۳۶		

خوردنی‌ها					
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
			۵۶	پان	پان
۳۸	دہی	ماست	۵۷	میٹھے چاول	برنج شیرین
۳۹	سگریٹ	سیگار	۵۸	فلٹر شدہ پانی	آب معدنی
۴۰	کافی	قهوه	۵۹	تمباکو	تنباکو
۴۱	برف	یخ	۶۰	پیزا	پیتزا
۴۲	خشک میوه جات	میوه‌های خشک	۶۱	مصری	نبات
۴۳	ٹافیاں	مینو	۶۲	مسور / دال	عدس
۴۴	گھی	روغن	۶۳	تل	کنجد
۴۵	گڑ	گور	۶۴	جوار	ارزن
۴۶	پیرا	زواله	۶۵	گنا	نی شکر
۴۷	آٹا	آرد	۶۶	جو	جو
۴۸	ملائی	خامه / قیماق	۶۷	گندم	گندم
۴۹	برگر	همبرگر	۶۸	چنا	نخود
۵۰	اچار	ترشی	۶۹	دال	نخود لپہ
۵۱	جلیبی	جلیبی / زلوبیا	۷۰	دال چنا	دال نخود
۵۲	پتی	چای خشک	۷۱	لال لوبیا	لوبیای سرخ
۵۳	سموسه	سمبوسه	۷۲	سفید لوبیا	لوبیای سفید
۵۴	مٹھائی	شیرینی	۷۳		
۵۵	مکئی	جواری / زرت	۷۴		

خوردنی‌ها			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	سینڈوچ	ساندویچ
۱	روٹی	نان	۲۰	کیچپ	سوس
۲	انڈا	تخم مرغ	۲۱	آئس کریم	آسکریم / بستنی
۳	ابلاہو انڈا	تخم مرغ آب پز	۲۲	قلفی	بستنی کیم
۴	تلاہو انڈا	خاکینہ / نیمرو	۲۳	چائے / دودھ پتی	شیر چای
۵	چپاتی	نان لواش	۲۴	سبز چائے	چای سبز
۶	شہد	عسل	۲۵	سلیمانی چائے	چای سیاہ
۷	بسکٹ	بسکویت	۲۶	چاکلیٹ	چاکلیت
۸	مرغی کا گوشت	گوشت مرغ	۲۷	سلاد	سالاد
۹	بکرے کا گوشت	گوشت بز	۲۸	مچھلی	ماہی
۱۰	چاول	برنج	۲۹	کولڈ ڈرنک	نوشابہ
۱۱	ڈبل روٹی	نان ماشینی / نان فانتزی	۳۰	چینی	شکر
۱۲	کھن	مسکہ	۳۱	کیک	کیک
۱۳	چپس	چیپس	۳۲	جوس	جوس / آب میوہ
۱۴	دودھ	شیر	۳۳	چیونگم	آدامس / سنج
۱۵	پراٹھا	چلبک	۳۴	سرکہ	سرکہ
۱۶	سوپ	سوپ	۳۵	بھناہوا گوشت	گوشت کباب شدہ
۱۷	بریانی	گوشت و برنج تند	۳۶	کھیر	فرنی / شیر برنج
۱۸	سالن	قورمہ / شوربا	۳۷	آملیٹ	آملیت

اقوام و خویشاوندان					
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
۱۹	پھوپا	شوہر عمہ	۳۷	بہو	عروس
۲۰	پھوپنی	عمہ	۳۸	داماد	داماد
۲۱	خالہ	خالہ	۳۹	بہنوئی	شوہر خواہر
۲۲	خالہ کاشوہر	شوہر خالہ	۴۰	پھوپنی زاد بھائی	پسر عمہ
۲۳	بھتیجا	برادرزادہ (پسر)	۴۱	پھوپنی زاد بہن	دختر عمہ
۲۴	بھتیجی	برادرزادہ (دختر)	۴۲	دیور	برادر کوچک شوہر
۲۵	بھانجا	خواہر زادہ (پسر)	۴۳	جیٹھ	برادر بزرگ شوہر
۲۶	بھانجی	خواہر زادہ (دختر)	۴۴	بھابھی	زن برادر
۲۷	چچا زاد بھائی	پسر کا کا (عمو)	۴۵	ہم زلف	باجہ
۲۸	چچا کی بیٹی	دختر کا کا (عمو)	۴۶	سوکن	انباغ
۲۹	ماموں زاد بھائی	پسر ماما (دایی)			
۳۰	ماموں کی بیٹی	دختر ماما (دایی)			
۳۱	خالہ زاد بھائی	پسر خالہ			
۳۲	خالہ کی بیٹی	دختر خالہ			
۳۳	ساس	خشو (مادر شوہر)			
۳۴	سر	خسر			
۳۵	سالا	خسر زادہ			
۳۶	سالی	خوش لوچہ (خواہر زن)			

اقوام و خویشاوندان			وسایل موبایل		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
پدر	والد	۱	دکمه	بٹن	۱
مادر	والده	۲	صفحه موبایل	اسکرین	۲
پسر	بیٹا	۳	باتری	بیٹری	۳
دختر	بیٹی	۴	سیم کارت	سم / سم کارڈ	۴
برادر	بھائی	۵	میموری / رم	میموری کارڈ	۵
خواهر	بھین	۶	پوش موبایل	کیسنگ	۶
پدربزرگ (پدری)	دادا	۷	صوتی	آڈیو	۷
مادربزرگ (پدری)	دادی	۸	سیم رابط	ڈیٹا کیبل	۸
پدربزرگ (مادری)	نانا	۹	انتقال بیلانس / شارژ با موبایل	ایزی لوڈ	۹
مادربزرگ (مادری)	نانی	۱۰	بیلانس / کارت شارژ	بیلنس کارڈ	۱۰
نواسه پسر (پسری)	پوتا	۱۱	گوشی	ہیڈ فون	۱۱
نواسه دختر (پسری)	پوتی	۱۲	شارژر	چارجر	۱۲
نواسه پسر (دختری)	نواسا	۱۳	کور / پوش	کور	۱۳
نواسه دختر (دختری)	نواسی	۱۴	زنگ	کال	۱۴
کاکا (عمو)	چچا	۱۵	پیام	میج	۱۵
زن کاکا (زن عمو)	چچی	۱۶	آنتن دهی	سگنل	۱۶
ماما (دایی)	ماموں	۱۷	قفل موبایل	موبائل کالاک	۱۷
زن ماما (زن دایی)	ممائی	۱۸	مسکال / تک زنگ	مسکال	۱۸

کلیا			اماکن و ساختمان‌ها		
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
۵۶	فوارہ	فوارہ	۱	پھول	گل
۵۷	قیدخانہ / جیل	زندان	۲	گل انار	گل انار
۵۸	وارد	وارد / سائن	۳	نیلوفر	نیلوفر
۵۹	ریلوے اسٹیشن	ایستگاه قطار	۴	گلاب پھول	گل گلاب
۶۰	لائبریری	کتابخانہ	۵	بنفشہ	بنفشہ
۶۱	گڑھا	گودال / چقوری	۶	رات کی رانی	گل شب بو / گل مریم
۶۲	سرکس	سیرک	۷	گل خطمی	گل خطمی
۶۳	مہمانخانہ	مہمانخانہ	۸	گل بہار	گل بہار
۶۴	چورنگی	چوک / فلکہ	۹	سورج کھی	آفتاب گردان
۶۵	کنواں	چاہ	۱۰	یاسمین	یاسمین
۶۶	میڈیکل اسٹور	دواخانہ / داروخانہ	۱۱	گل بابونہ	گل بابونہ
۶۷	ڈیم	بند / سد	۱۲	نرگس	نرگس
۶۸	سائبان	سایبان	۱۳	گل لالہ	گل لالہ
۶۹	عدالت	محکمہ / دادگاہ	۱۴	گینڈا	اقحوان / گل زرد
۷۰	صحن	صحن	۱۵	کرنیشن	گل میخک
۷۱	چینگ کمرہ	اتاق معاینہ	۱۶	شقائق نعمان	گل شقایق
۷۲	بک اسٹال	نمایشگاه کتاب	۱۷	بخور	بخور
۷۳	بازار	گاش	۱۸	سوسن	گل سوسن

اماکن و ساختمان‌ها			مساله جات		
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	بندرگاه	بندرگاه	۱	مساله	مساله / ادویه
۲	قبرستان	قبرستان	۲	لونگ	قرنفل
۳	مدرسه	مدرسه	۳	الایچی	هل
۴	مکتب / مدرسه دولتی	اسکول	۴	سونھ	زنجفیل
۵	بس اڈہ / ترینل	ترمینال	۵	ہلدی	زردچوبہ
۶	شہر	شہر	۶	سیاہ مرچ	دارو گرم
۷	گودام / انبار	گودام	۷	سونف	بادیان
۸	سرک / جادہ	سرک	۸	زیرہ	زیرہ
۹	نمایشگاه	شوروم	۹	زعفران	زعفران
۱۰	مندی سبزیجات / میدان بار	سبزی منڈی	۱۰	میٹھی	شنبلیله
۱۱	بحر / اقیانوس	سمندر	۱۱		
۱۲	فابریک / کارخانہ	فیکٹری	۱۲		
۱۳	پل	پل	۱۳		
۱۴	باغ وحش	چڑیا گھر	۱۴		
۱۵	کشت	کھیت	۱۵		
۱۶	چشمہ / عینک	چشمہ	۱۶		
۱۷	ساحل دریا	ساحل سمندر	۱۷		
۱۸	باغ	باغ	۱۸		

اماکن و ساختمان‌ها			شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	۳۷	بستی	قریه / روستا
۱۹	پولٹری فارم	مرغ‌داری	۳۸	چوک	چوک / فلکھ
۲۰	پھل مندی	مندى میوه‌جات / میدان بار	۳۹	دفتر	اداره
۲۱	شادی ہال	تالار عروسی	۴۰	مسجد	مسجد
۲۲	غار	غار	۴۱	عجائب گھر	موزیم / موزہ
۲۳	پاسکو گودام	گدام / انبار حبوبات	۴۲	گنبد	گنبد
۲۴	خیمہ	خیمہ	۴۳	ہسپتال	شفاخانه / بیمارستان
۲۵	اسٹیڈیم	استدیوم	۴۴	صحرا	صحرا
۲۶	بینک	بانک	۴۵	برج	برج
۲۷	ہوائی اڈہ	میدان هوایی / فرودگاه	۴۶	یونیورسٹی	دانشگاه
۲۸	نرسری	نہال فروشی	۴۷	ورزش کلب	کلب ورزش
۲۹	بھول نرسری	گلفروشی	۴۸	ڈاک خانہ	اداره پست
۳۰	اسٹیج	استیج / تریبون	۴۹	انسٹیٹیوٹ	انستیتوت
۳۱	پارلیمنٹ	پارلمان	۵۰	آبشار	آبشار
۳۲	نقشہ	نقشه	۵۱	بس اسٹاپ	ایستگاه ملی بس / اتوبوس
۳۳	گلی	کوچه	۵۲	مچھلی مارکیٹ	مارکت ماهی فروش‌ها
۳۴	تھانہ	پسته	۵۳	پٹرول پمپ	تانک تیل / پمپ بنزین
۳۵	گیراج	گاراچ	۵۴	لیٹر بکس	صندوق پست
۳۶	محل	کاخ	۵۵	جھیل	دریاچه

شغل‌ها			شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	۱۹	فائربرگیڈیر	اطفائیه / آتش نشان
۱	نائی	سلمانی / آرایشگر	۲۰	خزانچی	خزانہ دار
۲	مہتمم	مدیر	۲۱	جوکر	دلچک
۳	لکڑہارا	ہیزم شکن	۲۲	غوطہ خور	غواص
۴	سبزی فروش	سبزی فروش	۲۳	مکینک	مستری / مکانیک
۵	کمہار	کوزہ گر / سفالگر	۲۴	برہمنی	نجمار
۶	نان بائی	نانوا	۲۵	دائی	قابلہ / دایہ
۷	سرجن	جراح	۲۶	نرس	نرس / پرستار
۸	موچی	کفاش	۲۷	ہوسٹس	خدمہ
۹	ویئر	خدمتکار / گارسون	۲۸	انجینئر	انجینئر / مهندس
۱۰	قصائی	قصاب	۲۹	دھوبی	لباسشو
۱۱	مستری	بناء	۳۰	کھلاڑی	بازیکن
۱۲	براڈکاسٹر	گویندہ رادیو	۳۱	کسان	کشتہ مند / کشاورز
۱۳	نعت خواں	نعت خوان	۳۲	سائنس دان	سائنس دان / دانشمند
۱۴	استاذ	استاد	۳۳	وکیل	وکیل
۱۵	درزی	خیاط	۳۴	ڈاکو	راہزن
۱۶	خطاط	خطاط	۳۵	پائلٹ	پیلوت / خلبان
۱۷	حلوائی	شیرینی فروش	۳۶	ڈاکٹر	دکتر
۱۸	لوہار	آہنگر	۳۷	گھڑی ساز	ساعت ساز

چیزهای طبیعی			پوشاک و زیورآلات		
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
۱	طلوع آفتاب	طلوع آفتاب	۳۸	لپ اسٹک	لب شیرین
۲	غروب آفتاب	غروب آفتاب	۳۹	دانا / منکا	مهره
۳	بارش	باران	۴۰	زپ	زیپ
۴	زلزلہ	زلزله	۴۱	عطر / خوشبو	عطر
۵	موسم	آب و هوا / فصل	۴۲	میک اپ کاسمان	لوازم آرایش
۶	سورج	آفتاب	۴۳	بالی	گوشواره
۷	سایہ	سایه	۴۴	ہار / مالا	گردنبند
۸	سیلاب	سیل	۴۵	زنجیر / لاکٹ	زنجیر
۹	دھواں	دود	۴۶	مہندی	حنا
۱۰	آندھی	طوفان	۴۷	بٹن	دکمه
۱۱	کچڑ	گل و لای	۴۸	چوڑیاں	چوری / النگو
۱۲	شعاعیں	شعاع خورشید	۴۹	زمرد	زمرد
۱۳	گرمی	گرمی / تابستان	۵۰	پیش بند	پیش بند
۱۴	سردی	سردی / زمستان	۵۱	ہیرا	الماس
۱۵	بہار	بهار	۵۲	تعویذ	تعویذ
۱۶	خزان	خزان	۵۳	پازیب	پازیب
۱۷	برف باری	برف باری	۵۴	موتی	مروارید
۱۸	قوس و قزح	رنگین کمان	۵۵	یاقوت	یاقوت

وسایل کامپیوتر			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	فیکس	فاکس
۱	لیپ ٹاپ	لب تاب	۲۰	سی ڈی	سی دی
۲	ڈیل سی ڈی	ال سی دی	۲۱	ویڈیو کیمرہ	کامرہ/دوربین فیلمبرداری
۳	کمپیوٹر	کامپیوتر	۲۲	ٹیلی ویژن	تلویزیون
۴	کی بورڈ	کیبورد/صفحہ کلید	۲۳	ویب سائٹ	ویب سائٹ
۵	فلاپی ڈسک	فلاپی	۲۴	ڈی وی ڈی	دی وی دی
۶	ماؤس	موس	۲۵	روبوٹ	ربات
۷	اسکینر	اسکنر/دستگاه اسکن	۲۶	اسکینر	چراغ برق/چراغ قوه
۸	مونیٹر	مانیتور	۲۷	یو-اس-پی	فلش
۹	کمپیوٹر اسپیکر	اسپیکر/بلندگوی کامپیوتر	۲۸	ریموٹ کنٹرول	کنترل/ایموت کنترول
۱۰	پرینٹر	پرینتر/دستگاه پرینت	۲۹	مائیک	مایک/میکروفون
۱۱	مدربورڈ	مادربورد	۳۰	ٹیپ ریکارڈ	تیپ/ضبط صوت
۱۲	سی پی یو	کیس	۳۱	ریسیور	گوشی تلفن
۱۳	ونڈوز	ویندوز	۳۲	ریڈیو	رادیو
۱۴	لینز	لینز	۳۳	فون	تلیفون
۱۵	ہفٹی وائر	آنتی ویروس	۳۴	پروجیکٹر	پروجکتور
۱۶	ہارڈ ڈسک	ہارد/حافظہ کامپیوتر	۳۵	ایم-پی-تھری	ام پی تری
۱۷	سی ڈی روم	سی دی رم	۳۶	کیسٹ	کاست
۱۸	کیمرہ	کامرہ/دوربین	۳۷		

وسایل			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	چپو	پارو
۱	ڈرل مشین	برمہ / مته	۲۰	خرد بین	زرہ بین
۲	انجکشن	پچکاری / آمپول	۲۱	بال خشک کرنے کی مشین	سشوار
۳	لیٹر / چقماق	فندک	۲۲	ہوا والی مشین	دستگاہ پف کن
۴	جال	تور	۲۳	درخت کاٹنے کی قینچی	قیچی شاخ بری
۵	ہتھوڑی	چکش	۲۴	ہیلنٹ	کلاہ ایمنی
۶	تیچ	پیچ	۲۵	پھاوڑا	بیل
۷	رندا	رندہ	۲۶	چرخہ	چرخ بافندگی
۸	درانقی	طوقاچ / داس / منگال	۲۷	ترازو	ترازو
۹	چرخ	قرقرہ	۲۸	آگ بجھانے کا آلہ	آلہ خاموش کردن آتش
۱۰	اسپیکر	بلندگو / اسپیکر	۲۹	بارش ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش باران
۱۱	قطب نما	قطب نما	۳۰	گرمی ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش حرارت
۱۲	چھیننی	میخ چاہ کنی	۳۱	سطح ناپنے کا آلہ	طراز
۱۳	پینٹ برش	برس رنگ مالی	۳۲	ہوا ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش باد
۱۴	بل	گاواہن	۳۳	تری ناپنے کا آلہ	آلہ سنجش رطوبت
۱۵	رولر	غلطک	۳۴	ہاتھ والا اسپیکر	اسپیکر / بلندگوی دستی
۱۶	ریٹی	سوهان	۳۵	بال کاٹنے والی مشین	ماشین سرتراشی
۱۷	کرنقی	کمچہ	۳۶		
۱۸	کریڈنی	جغل کش / سرند	۳۷		

سبزیجات			شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمه فارسی	۱۹	پودینه	نعناع
۱	سبزیایں	سبزیجات	۲۰	کھمبی	سیما رغ
۲	ادرک	زنجفیل	۲۱	سلاو پتہ	کاهو
۳	آلو	کچالو	۲۲	شملامرج	فلفل دلمہ ای
۴	ٹماٹر	بادنجان رومی / گرجہ	۲۳	سبز مرج	فلفل تند
۵	پیاز	پیاز	۲۴	سبز پیاز	پیاز چہ
۶	گاجر	زردک	۲۵	مٹر	متر / نخود سبز
۷	لہسن	سیر	۲۶	دھنیا	گشنیز
۸	مینگن	بادنجان سیاہ	۲۷		
۹	بند گو بھی	کلم برگ	۲۸		
۱۰	گو بھی	گلی / کلم	۲۹		
۱۱	مولی	تربچہ سفید	۳۰		
۱۲	شالجم	ملی سرخک / شلغم	۳۱		
۱۳	پالک	اسفناج	۳۲		
۱۴	پیٹھا کدو	کدو تنبلی / کدو زرد	۳۳		
۱۵	توری	توری	۳۴		
۱۶	بھنڈی	بامیہ / بندی	۳۵		
۱۷	چقندر	چغندر	۳۶		
۱۸	کدو	کدو	۳۷		

میوه جات			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	انجیر	انجیر
۱	پھل	میوہ	۲۰	اناناس	آناناس
۲	انار	انار	۲۱	کشمش	کشمش
۳	آم	ام / انبه	۲۲	ککڑی	چمبر خیار
۴	مالٹا	مالٹہ / نارنگی	۲۳	کھیرا	بادرنگ / خیار
۵	ناریل	نارگیل	۲۴	چیکو	چیکو
۶	انگور	انگور	۲۵	آلو بخارا	آلو بخارا
۷	کھجور	خرما	۲۶	امروہ	بھی
۸	ناشپاتی	ناک / گلابی / امروہ	۲۷	بیر	عناہ
۹	کیلا	کیلہ / موز	۲۸	چلغوزہ	جلغوزہ
۱۰	خوبانی	زرد آلو	۲۹	آڑو	شفتالو
۱۱	تربوز	هندوانہ	۳۰	پستہ	پستہ
۱۲	خرپوزہ	خریزہ	۳۱	سیب	سیب
۱۳	بادام	بادام	۳۲	نارنج	نارنج
۱۴	اخروٹ	چهار مغز / جوز	۳۳	لیموں	لیمو
۱۵	شہتوت	شاہتوت	۳۴	کیوی	کیوی
۱۶	کچی کھجور	خرمای خشک	۳۵	زیتون	زیتون
۱۷	اسٹابری	توت فرنگی	۳۶	جامن	آلو سیاہ
۱۸	مونگ پھلی	بادام زمینی	۳۷	کاجو	بادام ہندی

وسایل جنگی					شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	توپ	توپ		
۱	پستول	پستول / کلت	۲۰	اسنپیر	تفنگ دوربین دار		
۲	آب دوز	زیر دریایی	۲۱	بکتر بند گاڑی	موترز رہی / ماشین ضد گلولہ		
۳	گولی	مرمی / فشنگ	۲۲	بم	بم		
۴	بندوق	بندوق / تفنگ	۲۳	قلعہ	قلعہ		
۵	ڈھال	سپر	۲۴	مشین گن	ماشین دار		
۶	خنجر	خنجر	۲۵	لشکر	لشکر		
۷	کارتوس	کارتوس	۲۶	خندق	خندق		
۸	منجنیق	منجنیق	۲۷	آنسو گیس بم	بم اشک آور		
۹	زرہ	زرہ	۲۸	تار پیڈو	موشک زیر دریایی		
۱۰	جنگی ٹوپی	کلاہ جنگی	۲۹	بارود	بارود		
۱۱	تلوار	شمشیر	۳۰	جنگی کشتی	کشتی جنگی		
۱۲	نیزہ	نیزہ	۳۱	میان	نیام (پوش شمشیر)		
۱۳	جزل	ژنرال	۳۲	تیر	تیر		
۱۴	شہسوار	اسپ سوار	۳۳	ترکش	ترکش / تیردان		
۱۵	تلوار کا قبضہ	دستہ شمشیر	۳۴	توپ کا گولا	مرمی / گلولہ توپ		
۱۶	مان	مین	۳۵	ترکش	تیرکش / تیردان		
۱۷	میگزین	شاجور / خشاب	۳۶	چھوٹی توپ	ہاون (توپ کوچک)		
۱۸	دوربین	دوربین	۳۷				

پوشاک و زیورآلات			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	بنیان	زیرپوش
۱	جوتا	کفش	۲۰	سویٹر/جیکٹ	جاکت
۲	سلیپر/چپل	سرپایی	۲۱	کار	چپہ یقہ
۳	بوٹ	بوت	۲۲	سوٹ کاکڑا	طاقہ پارچہ
۴	ایڑھی والی جوتی	کفش پاشنہ بلند	۲۳	کوٹ	کت
۵	بیلٹ	کمر بند	۲۴	آستین	آستین
۶	پاجامہ	شلوار	۲۵	وردی	یونیفورم
۷	قمیص	پیراھن	۲۶	لہنگا	دامن
۸	سوٹ	یخن قاق / بلیز	۲۷	بلاؤزر	بلیز
۹	کپڑے	لباس	۲۸	تاج	تاج
۱۰	ٹائی	نکتایی	۲۹	چہرے کا پاؤڈر	کرم رو
۱۱	ٹوپی	کلاہ	۳۰	نہانے والا کپڑا	لیف حمام
۱۲	پگڑی	مندیل / عمامہ	۳۱	دھاگہ نکلی	گوتک نخ / قرقرہ
۱۳	شلوار	شلوار	۳۲	بالوں والا کلپ	گیر مو
۱۴	رومال	شال / دستمال	۳۳	انگوٹھی	انگشتر
۱۵	برقعہ	روبند	۳۴	موچنی	موچینک
۱۶	جراہیں / مسی	جوراب	۳۵	مفلر	شال گردن
۱۷	پینٹ	پتلون / شلوارلی	۳۶	جیب	کیسہ / جیب
۱۸	واسکٹ	واسکت	۳۷	چاندی	نقرہ

شغل‌ها			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۵۶	پھل فروش	میوہ فروش
۳۸	ڈینٹل ڈاکٹر	دکتر دندان	۵۷	عطر فروش	عطر فروش
۳۹	سنار	زرگر / طلا فروش	۵۸	بھنگی	جارو کش
۴۰	جانوروں کا ڈاکٹر	دکتر حیوانات	۵۹	کوچ	مربی
۴۱	باورچی	آشپز	۶۰	پلبر	لولہ کش
۴۲	پولیس	پولیس	۶۱	تصویر بنانے والا	عکاس
۴۳	ٹریفک پولیس	پولیس ترافیک	۶۲	ڈرائیور	دریور / رانندہ
۴۴	شاعر	شاعر	۶۳	جیب کترا	کیسہ بر
۴۵	جج	قاضی	۶۴	ٹوکری بنانے والا	سبد ساز
۴۶	ویلڈر	جوشکار	۶۵	میڈیکل اسٹور والا	دارو فروش
۴۷	چرواہا	چوپان	۶۶	جولاہا	بافندہ
۴۸	ڈاکیا	پستچی	۶۷	بدمعاش	غروتک / اوباش / لات
۴۹	صدر	رہبر	۶۸	دودھ فروش	شیر فروش
۵۰	جادوگر	جادوگر	۶۹	رنگ ساز	رنگ مال
۵۱	مچھیرا	صیاد (شکارچی ماہی)	۷۰	ایکٹریشن	برقی / برق کش
۵۲	مصور	نقاش	۷۱	مالی	باغبان
۵۳	بولر	پرتاب کنندہ توپ	۷۲	چور	دزد
۵۴	ناچنے والا	رقاص	۷۳	تاجر	تاجر
۵۵	کپتان	کاپیتان	۷۴	ریفری / امپائر	داور

شکل های هندسی			وسایل مکتب		
ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره	ترجمه فارسی	لغات اردو	شماره
شکل هرمی	هرم نما	۱	تابلوی آهنی	سلیٹ	۳۸
پنج ضلعی	خماسی	۲	متر	پیمائش فیتہ	۳۹
مکعب	مکعب	۳	کره زمین	گلوب	۴۰
مخروطی	مخروطی	۴	نوک قلم	نب	۴۱
مربع	مربع	۵	پوش عینک	چشمہ پاکٹ	۴۲
شش ضلعی	مسدس	۶	جلد کتاب	ٹائٹل کتاب	۴۳
سه ضلعی	مثلث	۷	حروف الفبا	حروف تہجی	۴۴
شکل اسطوانی	اسطوانی شکل	۸	فهرست	مینو	۴۵
مستطیل	مستطیل	۹	نقشه	نقشہ	۴۶
کروی	کرہ	۱۰	چوکی /صندلی	کرسی	۴۷
بیضوی	بیضوی	۱۱	تذکرہ /شناسنامه	شناختی کارڈ	۴۸
دائره	دائرہ	۱۲	میز	تپائی / ٹیبل	۴۹
		۱۳	رحل	رحل	۵۰
		۱۴	تمبر پوست خانه	پوسٹ ٹکٹ	۵۱
		۱۵	روزنامه	اخبار	۵۲
		۱۶	مهر	مہر	۵۳
		۱۷	اینچ	انچ	۵۴
		۱۸			۵۵

مریضی‌ها					شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
۵۶	تھرمایٹر	معاینہ	۴۸	ایکسرہ / عکس	۳۸	ایکسرے	آنتی بیوتک
۵۷	ہنٹی بائیونک	آنتی بیوتک	۳۹	درد دندان	۳۹	دانت کا درد	سرفہ خشک
۵۸	خشک کھانسی	سرفہ خشک	۴۰	درد شکم	۴۰	پیٹ کا درد	سرفہ بلغم دار
۵۹	بلغم والی کھانسی	سرفہ بلغم دار	۴۱	آپاندیکس	۴۱	اپنڈکس	کلاج / کاج
۶۰	بھینگا	کلاج / کاج	۴۲	تیزاب معدہ	۴۲	معدے کی تیزاب	دانہ / پھنسی
۶۱	دانہ / پھنسی	دانہ	۴۳	زخم گلو	۴۳	گلے کا زخم	پچکاری / آمپول
۶۲	ٹیکہ / انجکشن	پچکاری / آمپول	۴۴	زخم معدہ	۴۴	السر / معدہ کا زخم	خارش
۶۳	خارش	خارش	۴۵	حساسیت	۴۵	الرجی	پیس
۶۴	کوڑھ	پیس	۴۶	اطاق عاجل / ارژانس	۴۶	ایمرجنسی وارڈ	سرگیچہ
۶۵	چکر	سرگیچہ	۴۷	درد مفاصل	۴۷	جوڑوں کا درد	ریش مو
۶۶	بال گرنا	ریش مو	۴۸	درد چشم	۴۸	آنکھ کا درد	بدھضمی
۶۷	بدھضمی	بدھضمی	۴۹	گروپ / گروہ خون	۴۹	خون کا گروپ	قبض
۶۸	قبض	قبض	۵۰	عینک	۵۰	نظر کا چشمہ	سونو گرافی
۶۹	الٹراساؤنڈ	سونو گرافی	۵۱	آئی - سی - یو	۵۱	آئی - سی - یو	اندسکوپ
۷۰	انڈسکوپ	اندسکوپ	۵۲	او - پی - دی	۵۲	او - پی - ڈی	پلستر / باند
۷۱	پلاسٹر	پلستر / باند	۵۳	لیبارٹری / لابراتوار	۵۳	لیبارٹری	تابلیت / قرص
۷۲	گولی / ٹابلیٹ	تابلیت / قرص	۵۴	سنگ کلیہ	۵۴	گردے کی پتھری	تب
۷۳	بخار	تب	۵۵	لوزہا	۵۵	گلے کی غدود	کپسول
۷۴	کیپسول	کپسول					

مریضی‌ها			شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی
شماره	لغات اردو	ترجمہ فارسی	۱۹	ملیریا	مالاریا
۱	بیماری	مریضی	۲۰	کینسر	سرطان
۲	پولیو	پولیو	۲۱	پیلیا	زردی
۳	زکام	زکام/سرماخوردگی	۲۲	ٹی بی	توبرکلوز
۴	سرکاردرد	سردرد	۲۳	انیمیا/خون کی کمی	کم خونی
۵	معدہ کاردرد	درد معدہ	۲۴	کمزوری	ضعیفی
۶	کمر کاردرد	درد کمر	۲۵	بلڈ پریشر	فشار خون
۷	جلن	سوزش	۲۶	ہائی بلڈ پریشر	فشار خون بالا
۸	سوجن	ورم	۲۷	لو بلڈ پریشر	فشار خون پایین
۹	نزله	نزله/اریزش بینی	۲۸	دل کی دورا	حملہ قلب
۱۰	بہرا	کر	۲۹	جلدی بیماری	مریضی جلدی
۱۱	اندها	نابینا	۳۰	آپریشن	عملیات/جراحی
۱۲	لنگڑا	لنگ	۳۱	خون کی کینسر	سرطان خون
۱۳	فالج	فلج	۳۲	جلدی کینسر	سرطان جلدی
۱۴	گونگا	گونگ	۳۳	دماغ کی کینسر	سرطان مغز
۱۵	بواسیر	بواسیر	۳۴	زخم	زخم
۱۶	دست/موشن	اسہال	۳۵	خرہ	سرخکان
۱۷	پیش	پیش/دل پیچہ	۳۶	ریما تیزم	رماتیزم
۱۸	شوگر	مریضی قند	۳۷	نظر کی کمزوری	ضعف بینایی

درس اول

الفبای اردو

زبان اردو ۲۵ حرف دارد که به شرح زیر است:

آ-ا	ب	پ	ت	ٹ	ث	ج	چ	ح	خ
د	ڈ	ذ	ر	ڑ	ز	ژ	س	ش	ص
ض	ط	ظ	ع	غ	ف	ق	ک	گ	ل
م	ن-ں	و	ہ-ھ	ی-ے	(فیروز اللغات)				

فائده ۱: تمام حروف اردو مثل حروف زبان فارسی است غیر از سه حرف (ث، ڈ، ژ)

فائده ۲: هنگام ادای (ث، ڈ، ژ) سر زبان به کام می خورد. (فیروز اللغات: ۷۱۴)

فائده ۳: در زبان اردو دو نوع نون وجود دارد: ۱- نون اعلانیه ۲- نون غنه:

نون اعلانیه مثل نون فارسی ادا می شود {و نقطه دارد} مانند: تین، ہرن اما نون غنه در بینی ادا می شود {و نقطه ندارد} مانند: یہاں - وہاں (فیروز اللغات: ۱۴۰۰)

فائده ۴: در زبان اردو دو نوع «و» وجود دارد: ۱- واو معروف ۲- واو مجهول

واو معروف را مثل واو فارسی خوب ظاهر کرده ادا می نمایند مانند: دور، حور. اما واو مجهول را هنگام ادا خوب ظاهر نمی کنند مانند: زور، ہوش (فیروز اللغات: ۱۴۶۶)

فائده ۵: در زبان اردو دو نوع «ی» وجود دارد: ۱- یای معروف ۲- یای مجهول

یای معروف را مثل یای فارسی خوب ظاهر کرده ادا می نمایند مانند: فقیر، عید. اما یای مجهول را هنگام ادا خوب ظاهر نمی کنند مانند: دلیر، دیر (فیروز اللغات: ۱۵۲۹)

یای معروف {اگر در آخر کلمه باشد} چنین (ی) نوشته می شود: مانند: نواسی، پوتی

یای مجهول {اگر در آخر کلمه باشد} چنین (ے) نوشته می شود: مانند: پوتے، نواسے (فیروز اللغات: ۱۵۲۹)

درس دوم

ضمایر فاعلی و مفعولی

ضمیر کلمہ ای را گویند کہ بجای اسم آمدہ و از تکرار اسم در جملہ جلوگیری نماید.

ضمیر بر سه قسم است: ۱- ضمیر فاعلی ۲- ضمیر مفعولی ۳- ضمیر ملکی

ضمیر فاعلی: ضمیری را گویند کہ بجای فاعل (کنندہ کار) بیاید.

ضمایر فاعلی

حالت	تعداد	ضمیر	ترجمہ	مثال اول	مثال دوم
غائب	واحد	وہ - اس نے	او	وہ گیا = او رفت	اس نے مارا = او زد
	جمع	وہ - انہوں نے	انہا	وہ گئے = انہا رفتند	انہوں نے مارے = انہا زدند
حاضر	واحد	تو - تو نے	تو	تو گیا = تو رفتی	تو نے مارا = تو زد
	جمع	تم - آپ تم نے - آپ نے	شما	تم / آپ گئے = شما رفتید	تم نے / آپ نے مارے = شما زدید
متکلم	واحد	میں - میں نے	من	میں گیا = من رفتم	میں نے مارا = من زد
	جمع	ہم - ہم نے	ما	ہم گئے = ما رفتیم	ہم نے مارے = ما زدیم

نوٹ: حرف 'نے' علامت فاعل است و فقط با افعال متعدی استعمال می شود مانند مثال های بالا.

ضمیر مفعولی: ضمیری را گویند کہ بجای مفعول (کسی کہ عمل بر او واقع شدہ) بیاید.

ضمایر مفعولی

حالت	تعداد	ضمیر	ترجمہ	مثال اول	مثال دوم
غائب	واحد	اس کو - اسے	او را	اس کو لے گیا = او را برد.	اسے لے گیا = او را برد.
	جمع	ان کو - انہیں	انہا را	ان کو لے گیا = انہا را برد.	انہیں لے گیا = انہا را برد.
حاضر	واحد	تجھ کو - تجھے	تو را	تجھ کو لے گیا = تو را برد.	تجھے لے گیا = تو را برد.
	جمع	تم کو - آپ کو تمہیں	شما را	تم کو / آپ کو لے گیا = شما را برد.	تمہیں لے گیا = شما را برد.
متکلم	واحد	مجھ کو - مجھے	من را	مجھ کو لے گیا = من را برد.	مجھے لے گیا = من را برد.
	جمع	ہم کو - ہمیں	ما را	ہم کو لے گیا = ما را برد.	ہمیں لے گیا = ما را برد.

درس سوم

ضمایر ملکی

ضمیر ملکی: ضمیری را گویند کہ تعلق و ارتباط یک چیز و یا یک شخص را با چیز و شخصی دیگر ظاہر نماید.

ضمایر ملکی					
حالت	تعداد	ضمیر	ترجمہ	محل استعمال	مثال
غائب	واحد	اس کا	از او - مال او	پیش از واحد مذکر	اس کا بیٹا: پسر او
		اس کے	از او - مال او	پیش از جمع مذکر	اس کے بیٹے: پسران او
		اس کی	از او - مال او	پیش از واحد و جمع مؤنث	اس کی بیٹی: دختر او - اس کی بیٹیاں: دختران او
	جمع	ان کا	از او - مال او	پیش از واحد مذکر	ان کا بیٹا: پسر آنها
		ان کے	از آنها - مال آنها	پیش از جمع مذکر	ان کے بیٹے: پسران آنها
		ان کی	از آنها - مال آنها	پیش از واحد و جمع مؤنث	ان کی بیٹی: دختر آنها - ان کی بیٹیاں: دختران آنها
حاضر	واحد	تیرا	از تو - مال تو	پیش از واحد مذکر	تیرا بیٹا: پسر تو
		تیرے	از تو - مال تو	پیش از جمع مذکر	تیرے بیٹے: پسران تو
		تیری	از تو - مال تو	پیش از واحد و جمع مؤنث	تیری بیٹی: دختر تو - تیری بیٹیاں: دختران تو
	جمع	تمہارا - آپ کا	از شما - مال شما	پیش از واحد مذکر	تمہارا بیٹا: پسر شما آپ کا بیٹا: پسر شما
		تمہارے - آپ کے	از شما - مال شما	پیش از جمع مذکر	تمہارے بیٹے: پسران شما - آپ کے بیٹے: پسران شما
		تمہاری - آپ کی	از شما - مال شما	پیش از واحد و جمع مؤنث	تمہاری / آپ کی بیٹی: دختر شما تمہاری / آپ کی بیٹیاں: دختران شما
متکلم	واحد	میرا	از من - مال من	پیش از واحد مذکر	میرا بیٹا: پسر من
		میرے	از من - مال من	پیش از جمع مذکر	میرے بیٹے: پسران من
		میری	از من - مال من	پیش از واحد و جمع مؤنث	میری بیٹی / بیٹیاں: دختر / دختران من
	جمع	ہمارا	از ما - مال ما	پیش از واحد مذکر	ہمارا بیٹا: پسر ما
		ہمارے	از ما - مال ما	پیش از جمع مذکر	ہمارے بیٹے: پسران ما
		ہماری	از ما - مال ما	پیش از واحد و جمع مؤنث	ہماری بیٹی / بیٹیاں: دختر / دختران ما

درس چہارم

صفات ملکی

صفات ملکی تعلق و ارتباط یک چیز و یا یک شخص را با خود فاعل نشان می دهد.
صفات ملکی عبارتند از:

- ۱- اپنا: برای واحد مذکر مانند: محمود نے اپنا بھائی کو اسکول لے گیا = محمود برادر خود را بہ مکتب (مدرسہ دولتی) برد.
- ۲- اپنے: برای جمع مذکر مانند: محمود نے اپنے بھائیوں کو اسکول لے گیا = محمود برادران خود را بہ مکتب (مدرسہ دولتی) برد.
- ۳- اپنی: برای واحد و جمع مؤنث مانند: محمود نے اپنی بہن کو اسکول لے گیا = محمود خواہر خود را بہ مکتب (مدرسہ دولتی) برد. - محمود نے اپنی بہنوں کو اسکول لے گیا = (محمود خواہران خود را بہ مکتب (مدرسہ دولتی) برد.

اسم اشارہ

اسم اشارہ: اسمی را گویند کہ برای اشارہ کردن بہ چیز یا شخصی استفاده شود.
اسم اشارہ بر دو قسم است:
اسم اشارہ قریب: اسمی را گویند کہ برای اشارہ کردن بہ چیز یا شخصی نزدیک استفاده شود.
اسم اشارہ بعید: اسمی را گویند کہ برای اشارہ کردن بہ چیز یا شخصی دور استفاده شود.

حالت	اسم اشارہ قریب	مثال
واحد	یہ (این)	یہ کتاب ہے = این کتاب است.
	اس (این)	اس بچے کا نام محمود ہے = نام این بچہ محمود است.
جمع	ان (اینہا)	ان بچوں کو مت مارو = این بچہا را نزن.

حالت	اسم اشارہ بعید	مثال
واحد	وہ (ان)	وہ تصویر ہے = آن عکس است.
	اُس (ان)	اُس کتاب کا نام کیا ہے؟ = نام آن کتاب چیست؟
جمع	اُن (انہا)	اُن بچوں کو بلاؤ = آن بچہا را صدا بزن.

درس پنجم

کلمات پر سشی

شماره	کلمات	معنی	مثال
۱	کیا	چہ	آپ کا نام کیا ہے؟ = نام شما چیست؟
۲	کیا	آیا	کیا حامد گیا ہے؟ آیا حامد رفته است؟
۳	کب	کئی / چہ وقت	کب جاتے ہو؟ چہ وقت می روی؟
۴	کیوں	چرا	کیوں بات کرتے ہو؟ چرا سخن می گوید؟
۵	کہاں	کجا	کہاں رہتے ہو؟ کجا زندگی می کنید؟
۶	کدھر	کجا	کدھر جا رہے ہو؟ کجا می روید؟
۷	کیسا	چگونہ	آپ کا بیٹا کیسا ہے؟ پسر شما چطور است؟
۸	کیسی	چگونہ	آپ کی بیٹی کیسی ہے؟ دختر شما چطور است؟
۹	کیسے	چگونہ	آپ کے بیٹے کیسے ہیں؟ پسران شما چطور اند؟
۱۰	کون	کی / چہ کسی	کون آیا ہے؟ چہ کسی آمدہ است؟
۱۱	کونسا	کدام	کونسا بیٹا آیا ہے؟ کدام پسر آمدہ است.
۱۲	کونسی	کدام	کونسی بیٹی آئی ہے؟ کدام دختر آمدہ است.
۱۳	کونے	کدام	کونے بچے آئے ہیں؟ کدام بچہ ہا آمدہ اند.
۱۴	کتنا	چند / چقدر	اس گھر کا عرض کتنا ہے؟ عرض این خانہ چقدر است؟
۱۵	کتنی	چند / چقدر	آپ کی عمر کتنی ہے؟ سن شما چقدر است؟
۱۶	کتنے	چند / چقدر	آپ کے بچے کتنے ہیں؟ بچہ ہای شما چند تا است؟
۱۷	کس	چہ کسی	کس نے یہ کام کیا ہے؟ چہ کسی این کار را کردہ است.
۱۸	کس لئے	برای چہ	کس لئے سفر کیا؟ برای چہ سفر کردی؟
۱۹	کس طرح	چگونہ	کس طرح سوتے ہو؟ چگونہ می خوابید؟

درس ششم

روش ساختن جمع

در لسان اردو بہ روش‌های زیر جمع ساخته می‌شود:

۱- با اضافه کردن «و» در آخر اسم‌ها جمع ساخته می‌شود. مانند: کتاب: کتابوں (کتاب‌ها)
مثال: ان کتابوں کے نام لکھو = نام این کتاب‌ها را بنویس.

۲- با اضافه کردن «ی» در آخر اسم‌ها جمع ساخته می‌شود. مانند: پنسل: پنسلیں (پنسل‌ها)
مثال: پنسلیں گم ہو گئیں = پنسل‌ها گم شدند.

۳- اگر در آخر واحد مذکر «الف» یا «ه» باشد با تبدیل کردن آن به «ے» جمع ساخته می‌شود.
مانند: لڑکا: لڑکے (پسر‌ها) ؛ بچہ: بچے (بچه‌ها)

مثال: لڑکے کھانا کھا رہے ہیں = پسران غذا می‌خورند۔ بچے کھیل رہے ہیں = بچه‌ها بازی می‌کنند.

۴- اگر در آخر واحد مؤنث «ی» باشد با اضافه کردن «اں» جمع ساخته می‌شود. مانند: مرغی:
مرغیاں (مرغ‌ها) مثال: یہ خوبصورت مرغیاں ہیں = اینها مرغ‌های زیبایی هستند.

۵- اگر در آخر واحد مؤنث «الف» یا «واو» باشد با اضافه کردن «ئیں» جمع ساخته می‌شود.
مانند: خطا: خطائیں؛ خطاها (خوشبوئیں) خوشبوها

مثال: میرے خطائیں معاف کرنا = خطاهايم را ببخشید. یہ خوشبوئیں سوگھ لو = این خوشبوها (عطرها) را بوی کن.

۶- اگر در آخر واحد مؤنث «یا» باشد با اضافه کردن «ں» جمع ساخته می‌شود. مانند: گڑیا: گڑیاں
(عروسک‌ها) مثال: وہ گڑیاں خرید لو = آن عروسک‌ها را بخر.

درس هفتم

مذکر و مؤنث

- ۱- نام روزها و ماهها مذکر است غیر از «جمرات = پنجشنبه» که مؤنث است.
- ۲- نام کوهها و دریاها مذکر است غیر از «گنگا و جمنا» که مؤنث است.
- ۳- نام تمام سیارهها (سورج: خورشید - چاند: ماه - عطارد، مشتری و زهره) مذکر است غیر از «زمین» که مؤنث است.
- ۴- نام تمام فلزات و آهنها (لوہا: آهن - سونا: طلا - پیتل: مس و...) مذکر است غیر از «قلعی: گلت - چاندی: نقره» که مؤنث است.
- ۵- نام تمام آوازاها مؤنث است مانند: چون چون (صدای گنجشکها و رفتن موثر)، سائیں سائیں (صدای وزیدن باد)، گڑگڑاہٹ (صدای فیر مسلسل توپ) و...
- ۶- نام تمام لسانها مؤنث است مانند: اردو، فارسی، عربی، پنجابی، سندھی، بلوچی، انگریزی و...
- ۷- نام کتابها عموماً مؤنث است البته کتابی که در ابتدای نامش کلمه «قصه» باشد مذکر است. مانند: قصہ چاردریش
- ۸- نام تمام قارهها، کشورها، شهرها و قریهها مذکر است مانند: یورپ، ایشیا، افریقہ، پاکستان، کراچی، لاہور و...
- ۹- نام تمام نمازها مؤنث است مانند: فجر، ظہر، عصر، مغرب، عشاء، تہجد و...
- ۱۰- کلمه‌ای که در آخرش یای معروف (ی) باشد عموماً مؤنث است مانند: نیکی، بدی، روٹی و... غیر از (دہی: ماست - گھی: روغن - پانی: آب - موتی: مروارید) که مذکر است.
- ۱۱- کلمه‌ای که در آخرش الف باشد عموماً مؤنث است مانند: ابتدا، انتہا، دعا، وفا، حیا، قضا و...
- ۱۲- کلمه‌ای که در آخرش «او» یا «پن» باشد مذکر است مانند: پھیلاؤ، بہاؤ، چرہاؤ، بچپن، لڑکپن و...
- ۱۳- این کلمات همیشه مذکر است: ٹکٹ، اخبار، مرض، درد، زہر، عشق، وعظ، تار، ہوش
- ۱۴- این کلمات همیشه مؤنث است: کار، سائیکل، پارٹی، میٹنگ
- ۱۵- بعضی کلمات مشترک اند یعنی ہم مذکر اند و ہم مؤنث مانند: بچہ، کھلاڑی، دوست، یتیم، مہمان، مسافر، صدر،

درس هشتم

مصدر

مصدر اسمی است که خودش از چیزی ساخته نشده اما کلمات زیادی از او ساخته می شود. مانند: کھنا که از او کھنا، کھتا ہوں، کھنے والا و... ساخته شده است.

در زبان اردو علامت « نا » در آخر مصدر می آید مانند: کھنا، پینا، سونا

البته در آخر بعضی اسم ها «نا» است اما مصدر نیستند مانند: نانا، کھلونا، کتنا

و علامت مصدر این است که اگر از آخرش «نا» را حذف کنیم فعل امر ساخته می شود. کھنا= کھ - پینا = پی
مثال: صرف کھانا پینا ہی زندگی کا مقصد نہیں = فقط خوردن و نوشیدن مقصد زندگی نیست.

اسم فاعل

اسم فاعل اسمی را گویند که بجای کننده کار استفاده شود. مانند: جھوٹ بولنے والے پر خدا کی لعنت = لعنت خدا بر دروغگو.

روش ساخت اسم فاعل: الفی را که آخر مصدر است به یای مجهول (ے) تبدیل نموده بعد از آن «والا» اضافه می کنیم مانند: بولنا = بولنے والا - پینا = پینے والا - کھانا = کھانے والا

اسم مفعول

اسم مفعول اسمی را گویند که بجای چیز یا کسی که فعل بر او واقع شده، استفاده شود. مانند: اگر اللہ چاہے تو مرا ہوا بھی زندہ ہو جائے = اگر خداوند بخواهد مرده هم زنده می شود.

روش ساخت اسم مفعول: با اضافه کردن « ہوا » در آخر ماضی مطلق اسم مفعول ساخته می شود مانند: کھنا = کھنا ہوا - سنا = سنا ہوا - دیکھا = دیکھا ہوا

درس نہم

اسم حالہ

اسم حالہ اسمی را گویند کہ حالت فاعل یا مفعول و یا ہر دو را بیان کند مانند: فیصل ہنستا ہوا جماعت میں داخل ہوا (فیصل با خندہ داخل صنف شد)۔ بچی روتی ہوئی سو گئی (دختر بچہ با گریہ خوابید)۔ طلبے بھاگتے ہوئے مدرسہ آگئے (طلاب دویدہ مدرسہ آمدند)

روش ساخت اسم حالہ: علامت مصدر «نا» را حذف نموده و «تاہوا» یا «تی ہوئی» یا «تے ہوئے» را اضافہ می کنیم مانند: آنا= آتاہوا، آتی ہوئی، آتے ہوئے۔ کھیلنا= کھیلتا ہوا، کھیلتی ہوئی، کھیلتے ہوئے

مرکب توصیفی

مرکب توصیفی مرکبی را گویند کہ در آن صفت و موصوف ہر دو باشند۔
در لسان اردو صفت ہمیشہ قبل از موصوف می آید مانند:

خوبصورت تصویر (عکس زیبا) - نیک لڑکا (پسر نیک) - ٹھنڈا پانی (آب سرد)

مرکب اضافی

مرکب اضافی مرکبی را گویند کہ در آن مضاف و مضاف الیہ ہر دو باشند مانند: فیصل کی کتاب (کتاب فیصل)
در لسان اردو مضاف الیہ ہمیشہ قبل از مضاف می آید۔

برای مضاف کردن و نسبت دادن چیزی بہ چیزی دیگر از حروف زیر استفادہ می شود:

۱- کا: برای نسبت دادن واحد مذکر مانند: محمود کا بھائی (برادر محمود)

۲- کی: برای نسبت دادن واحد و جمع مؤنث مانند: محمود کی بہن (خواہر محمود)۔ محمود کے بہنیں (خواہران محمود)

۳- کے: برای نسبت دادن جمع مذکر مانند: محمود کے بھائیوں (برادران محمود)

درس دهم

حروف عطف

حروف عطف حرفی را می نامند که برای وصل کردن دو اسم یا دو جمله استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	و	و	حامد و محمود بھائی ہیں = حامد و محمود برادر اند.
۲	اور	و	کتاب اور پن خرید لو = کتاب و قلم بخر.
۳	پھر	سپس	کھانا کھاؤ پھر جاؤ = غذا بخور سپس برو.

حروف شرط

حروف شرط حرفی را می نامند که در ابتدای جمله می آیند و معنای شرط را می دهند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	اگر	اگر	اگر تم محنت کرتے تو کامیاب ہو جاتے = اگر شما تلاش می کردید کامیاب می شدید.
۲	جب	وقتی که	جب فیصل آئے گا تب میں جاؤں گا = وقتی که فیصل بیاید من می روم.
۳	جب تک	تا وقتی که	جب تک فیصل نہ آئے میں نہیں جاؤں گا = تا وقتی که فیصل نیاید من نمی روم.
۴	جو	هر چه	جو بوؤ گے سو کاٹو گے = هر چه بکاری درو می کنی.

حروف تشبیه

حروف تشبیه حرفی را می نامند که برای تشبیه دادن چیزی به چیزی دیگر استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	جیسے	مثل / مانند	موتی جیسے دانت = دندان هایی مثل مروارید.
۲	طرح	مثل / مانند	برف کی طرح ٹھنڈا = سرد مثل یخ.
۳	مانند	مانند	بھیڑیئے کی مانند ظالم = ظالم مانند گرگ.
۴	مثل	مثل	شیر کی مثل بہادر = شجاع مثل شیر.

درس یازدهم

حروف علت

حروف علت حروفی را می نامند که برای بیان کردن علت و سبب یک کار استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	کیونکہ	چرا کہ	ہم باہر نہ نکل سکے کیونکہ سخت گرمی تھی (ما نتوانستیم بیرون شویم چرا کہ گرمی شدید بود،)
۲	اس لئے کہ	برای اینکه	ہم باہر نہ نکل سکے اس لئے کہ سخت گرمی تھی (ما نتوانستیم بیرون شویم برای اینکه گرمی شدید بود،)
۳	اس واسطے کہ	به این خاطر کہ	ہم باہر نہ نکل سکے اس واسطے کہ سخت گرمی تھی (ما نتوانستیم بیرون شویم به این خاطر کہ گرمی شدید بود،)
۴	چونکہ	چونکہ	چونکہ سخت گرمی تھی ہم باہر نہ نکل سکے (چونکہ گرمی شدید بود، ما نتوانستیم بیرون شویم)

حروف جر

حروف جر حروفی را می نامند کہ برای ربط دادن اسم با فعل در جملہ استفاده می شوند.

شماره	حروف	معنی	مثال
۱	میں	در	میں اسکول میں پڑھتا ہوں = من در مکتب درس می خوانم.
۲	سے	از	میں کراچی شہر سے ہوں = من از شہر کراچی ہستم.
۳	سے	با	مجھے آپ سے محبت ہے = من با شما محبت دارم.
۴	پر	در	میں گھر پر ہوں = من در خانہ ہستم.
۵	تک	تا	مجھے بازار تک لے جاؤ = من را تا بازار ببر.
۶	لئے	برای	میرے لئے پانی لاؤ = برای من آب بیاور.
۷	کے لئے	برای	احمد کے لئے چائی لاؤ = برای احمد چایی بیاور.
۸	ساتھ	با / ہمراہ	احمد کے ساتھ جاؤ = ہمراہ احمد برو.

درس دوازدهم

اجزای جمله

عموماً یک جمله از فعل و فاعل و گاهی اوقات مفعول ساخته می‌شود. فعل کلمه‌ای است که بر انجام گرفتن یا انجام دادن کاری دلالت می‌کند. فاعل انجام دهنده فعل را می‌نامند. مفعول شخص یا چیزی را که فعل بر آن واقع شده است، می‌نامند مانند: احمد آیا (احمد آمد) که «احمد» فاعل و «آیا» فعل است. احمد کھانا کھایا (احمد غذا خورد)؛ «احمد» فاعل، «کھانا» مفعول و «کھایا» فعل است. در لسان اردو همیشه اول فاعل سپس مفعول و در آخر فعل می‌آید مانند:

فاعل	مفعول	فعل
احمد	کھانا	کھایا
احمد	غذا	خورد

افعال بودن (زمان حال)

این افعال موجودیت یک شخص و یا یک چیز را در زمان حال نشان می‌دهند مانند: یہ ایک اسکول ہے = این یک مکتب است. میں مسلمان ہوں = من مسلمان هستم.

واحد غائب	وہ بیمار ہے	او مریض هست.
واحد حاضر	تو بیمار ہے	تو مریض هستی.
واحد متکلم	میں بیمار ہوں	من مریض هستم.

جمع غائب	وہ بیمار ہیں	آنها مریض هستند.
جمع حاضر	تم بیمار ہو	شما مریض هستید.
جمع حاضر	آپ بیمار ہیں	شما مریض هستید.
جمع متکلم	ہم بیمار ہیں	ما مریض هستیم.

درس سیزدهم

افعال بودن (زمان گذشته)

این افعال موجودیت یک شخص و یا یک چیز را در زمان گذشته نشان می‌دهند مانند: یہ ایک اسکول تھا = این یک مکتب بود.

واحد غائب	وہ بیمار تھا / تھی	او مریض بود.
واحد حاضر	تو بیمار تھا / تھی	تو مریض بودی.
واحد متکلم	میں بیمار تھا / تھی	من مریض بودم.

جمع غائب	وہ بیمار تھے	آنها مریض بودند.
جمع حاضر	تم / آپ بیمار تھے	شما مریض بودید.
جمع متکلم	ہم بیمار تھے	ما مریض بودیم.

درس چہار دہم

افعال بودن (زمان آئندہ)

این افعال موجودیت یک شخص و یا یک چیز را در زمان آئندہ نشان می دهند مانند: یہ ایک اسکول ہوگا = این یک مکتب خواهد شد.

واحد غائب	وہ کامیاب ہوگا / ہوگی	او کامیاب خواهد شد.
واحد حاضر	تو کامیاب ہوگا / ہوگی	تو کامیاب خواهی شد.
واحد متکلم	میں کامیاب ہوں گا / ہوں گی	من کامیاب خواہم شد.

جمع غائب	وہ کامیاب ہوں گے	آنها کامیاب خواهند شد.
جمع حاضر	تم / آپ کامیاب ہوں گے	شما کامیاب خواهید شد.
جمع متکلم	ہم کامیاب ہوں گے	ما کامیاب خواهیم شد.

درس پانزدہم

فعل

فعل کلمہ ای است کہ بر انجام کاری در یکی از زمان‌ها (گذشتہ، حال، آیندہ) دلالت نماید مانند: احمد نے خط لکھا : احمد نامہ نوشت.

فعل بر سہ قسم است:

۱- ماضی: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ دلالت نماید مانند: احمد نے خط لکھا : احمد نامہ نوشت.

۲- حال: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان حال دلالت نماید مانند: احمد خط لکھ رہا ہے: احمد نامہ می نویسد.

۳- مستقبل (آیندہ): فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان آیندہ دلالت نماید مانند: احمد خط لکھے گا: احمد نامہ خواہد نوشت.

اقسام ماضی

ماضی بر شش قسم است:

ماضی مطلق؛ ماضی قریب؛ ماضی بعید؛ ماضی استمراری؛ ماضی احتمالی، ماضی تمنایی

۱- **ماضی مطلق**: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ دلالت نماید بدون اینکه دوری یا نزدیکی آن را ظاہر نماید مانند: احمد نے خط لکھا : احمد نامہ نوشت.

روش ساخت ماضی مطلق: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن اگر «الف» یا «واو» باقی ماند

حرف «یا» را اضافہ می کنیم مانند: کھانا-نا+یا=کھایا (خورد) - رونا-نا+یا= رویا (گریہ کرد)

و اگر حرفی دیگر باقی ماند «الف» اضافہ می کنیم مانند: کھنا-نا+ا=کھا (نوشت)

ماضی مطلق						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیا	وہ آئے	تو آیا	تم/آپ آئے	میں آیا	ہم آئے
مؤنث	وہ آئی	وہ آئیں	تو آئی	تم/آپ آئیں	میں آئی	ہم آئیں
ترجمہ	او آمد	انہا آمدند	تو آمدی	شما آمدید	من امدم	ما امدیم
مذکر	وہ لکھا	وہ لکھے	تو لکھا	تم/آپ لکھے	میں لکھا	ہم لکھے
مؤنث	وہ لکھی	وہ لکھیں	تو لکھی	تم/آپ لکھیں	میں لکھی	ہم لکھیں
ترجمہ	او نوشت	آنها نوشتند	تو نوشتی	شما نوشتید	من نوشتم	ما نوشتیم

درس شانزدهم

۲- ماضی قریب: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ نزدیک دلالت نماید مانند: احمد نے خط

لکھا ہے: احمد نامہ نوشتہ است.

روش ساخت ماضی قریب: با اضافہ کردن «ہے - ہیں - ہوں» در آخر ماضی مطلق، ماضی قریب ساختہ

می شود مانند: کھایا + ہے = کھایا ہے (خورده است) - کھائے + ہیں = کھائے ہیں (خورده اند) - کھایا + ہوں = کھایا ہوں (خورده ام)

ماضی قریب						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیا ہے	وہ آئے ہیں	تو آیا ہے	تم / آپ آئے ہیں	میں آیا ہوں	ہم آئے ہیں
مؤنث	وہ آئی ہے	وہ آئی ہیں	تو آئی ہے	تم / آپ آئی ہیں	میں آئی ہوں	ہم آئی ہیں
ترجمہ	او آمدہ است.	آنها آمدہ اند	تو آمدہ ای	شما آمدہ اید	من آمدہ ام	ما آمدہ ایم

درس ہفدہم

۳- ماضی بعید: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ دور دلالت نماید مانند: احمد نے خط

لکھا تھا: احمد نامہ نوشتہ بود.

روش ساخت ماضی بعید: با اضافہ کردن «تھا، تھے، تھی، تھیں» در آخر ماضی مطلق، ماضی

بعید ساختہ می شود مانند: کھایا + تھا = کھایا تھا (خورده بود) - کھائے + تھے = کھائے تھے (خورده بودند).

کھائی + تھی = کھائی تھی (خورده بود) - کھائی + تھیں = کھائی تھیں (خورده بودند)

ماضی بعید						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیا تھا	وہ آئے تھے	تو آیا تھا	تم / آپ آئے تھے	میں آیا تھا	ہم آئے تھے
مؤنث	وہ آئی تھی	وہ آئی تھیں	تو آئی تھی	تم / آپ آئی تھیں	میں آئی تھی	ہم آئی تھیں
ترجمہ	او آمدہ بود.	آنها آمدہ بودند	تو آمدہ بودی	شما آمدہ بودید	من آمدہ بودم	ما آمدہ بودیم

درس ہیجدهم

۴- ماضی استمراری: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان گذشتہ بصورت دوام و استمرار

دلالت نماید مانند: احمد خط لکھتا تھا / لکھ رہا تھا احمد نامہ می نوشت.

روش ساخت ماضی استمراری: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «تا تھا» یا «رہا تھا» یا

«تے تھے» یا «رہے تھے» یا «تی تھی» یا «رہی تھی» یا «تی تھیں» یا «رہی تھیں» را اضافہ می کنیم مانند:

کھانا - نا + تا تھا / رہا تھا = کھاتا تھا، کھا رہا تھا (می خورد) * کھانا - نا + تے تھے / رہے تھے = کھاتے تھے، کھا رہے تھے (می خوردند)

* کھانا - نا + تی تھی / رہی تھی = کھاتی تھی، کھا رہی تھی (می خورد) * کھانا - نا + تی تھیں / رہی تھیں = کھاتی تھیں، کھا رہی تھیں

(می خوردند)

ماضی استمراری						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آتا تھا	وہ آتے تھے	تو آتا تھا	تم / آپ آتے تھے	میں آتا تھا	ہم آتے تھے
	وہ آرہا تھا	وہ آرہے تھے	تو آرہا تھا	تم / آپ آرہے تھے	میں آرہا تھا	ہم آرہے تھے
مؤنث	وہ آتی تھی	وہ آتی تھیں	تو آتی تھی	تم / آپ آتی تھیں	میں آتی تھی	ہم آتی تھیں
	وہ آرہی تھی	وہ آرہی تھیں	تو آرہی تھی	تم / آپ آرہی تھیں	میں آرہی تھی	ہم آرہی تھیں
ترجمہ	او می آمد.	آنها می آمدند	تو می آمدی	شما می آمدید	من می آمدم	ما می آمدیم

درس نوزدهم

۵- ماضی احتمالی یا شکی: فعلی را گویند که بر انجام کاری در زمان گذشته بصورت احتمال و شک

دلالت نماید مانند: شاید احمد نے خط لکھا ہوگا: احمد شاید نامہ نوشتہ باشد.

روش ساخت ماضی احتمالی یا شکی: با اضافه کردن « ہوگا، ہونگے، ہوگی، ہونگی، ہوگا » در آخر

ماضی مطلق، ماضی احتمالی ساخته می شود مانند: کھایا + ہوگا = کھایا ہوگا (شاید خورده باشد) *

کھائے + ہونگے = کھائے ہونگے (شاید خورده باشند) * کھائی + ہوگی = کھائی ہوگی (شاید خورده باشد) *

کھائی + ہونگی = کھائی ہونگی (شاید خورده باشند) * کھایا + ہونگا = کھایا ہونگا (شاید خورده باشم)

ماضی احتمالی						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آیا ہوگا	وہ آئے ہونگے	تو آیا ہوگا	تم/آپ آئے ہونگے	میں آیا ہونگا	ہم آئے ہونگے
مؤنث	وہ آئی ہوگی	وہ آئی ہوگی	تو آئی ہوگی	تم/آپ آئی ہوگی	میں آئی ہوگی	ہم آئی ہوگی
ترجمہ	او شاید آمدہ باشد.	آنها شاید آمدہ باشند.	تو شاید آمدہ باشی	شما شاید آمدہ باشید	من شاید آمدہ باشم	ما شاید آمدہ باشیم

درس بیستم

۶- ماضی تمنایی یا شرطی: فعلی را گویند که بر وجود شرط یا آرزو و خواهش انجام کاری در زمان

گذشته دلالت نماید مانند: کاش احمد خط لکھتا: کاش احمد نامہ می نوشت.

روش ساخت ماضی تمنایی یا شرطی: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «تا»

یا «تے» یا «تی» یا «تیں» را اضافه می کنیم مانند: کھانا - نا + تا = کھاتا (اگر/کاش می خورد) * کھانا - نا +

تے = کھاتے (اگر/کاش می خوردند) * کھانا - نا + تی = کھاتی (اگر/کاش می خورد) * کھانا - نا + تیں =

کھاتیں (اگر/کاش می خوردند)

ماضی تمنایی						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آتا	وہ آتے	تو آتا	تم/آپ آتے	میں آتا	ہم آتے
مؤنث	وہ آتی	وہ آتیں	تو آتی	تم/آپ آتیں	میں آتی	ہم آتیں
ترجمہ	او اگر/کاش می آمد.	آنها اگر/کاش می آمدند.	تو اگر/کاش می آمدی	شما اگر/کاش می آمدید	من اگر/کاش می آمدم	ما اگر/کاش می آمدیم

درس بیست و یکم (الف)

فعل حال سادہ

فعل حال سادہ: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان حال دلالت نماید مانند: احمد خط لکھتا ہے: احمد نامہ می نویسد۔

روش ساخت فعل حال: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «تا ہے» یا «تی ہے» یا

«تے ہیں» یا «تی ہیں» یا «تے ہو» یا «تا ہوں» یا «تی ہوں» را اضافہ می کنیم مانند:

کھانا-نا+تا ہے = کھاتا ہے: (می خورد) * کھانا-نا+تی ہے = کھاتی ہے:

(می خورد) * کھانا-نا+تی ہیں = کھاتی ہیں: (می خورد)

فعل حال						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آتا ہے	وہ آتے ہیں	تو آتا ہے	تم آتے ہو-آپ آتے ہیں	میں آتا ہوں	ہم آتے ہیں
مؤنث	وہ آتی ہے	وہ آتی ہیں	تو آتی ہے	تم آتی ہو-آپ آتی ہیں	میں آتی ہوں	ہم آتی ہیں
ترجمہ	او می آید	آنہامی آیند	تو می آیی	شما می آیید	من می آیم	ما می آییم

درس بیست و یکم (ب)

فعل حال جاری

فعل حال جاری: فعلی را گویند که بر انجام کاری دلالت نماید که هنگام سخن گفتن در جریان باشد

مانند: احمد خط لکھ رہا ہے: (احمد دارد نامہ می نویسد.)

روش ساخت فعل حال: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن «رہا ہے» یا «رہی ہے» یا

«رہے ہیں» یا «رہی ہیں» یا «رہے ہو» یا «رہی ہو» یا «رہا ہوں» یا «رہی ہوں» را اضافه می کنیم مانند:

کھانا-نا+ رہا ہے = کھا رہا ہے (دارد می خورد) * کھانا-نا+ رہے ہیں = کھا رہے ہیں (دارند می خورند) * کھانا-نا+ رہی

ہے = کھا رہی ہے (دارد می خورد) * کھانا-نا+ رہی ہیں = کھا رہی ہیں (دارند می خورند)

فعل حال						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آرہا ہے	وہ آرہے ہیں	تو آرہا ہے	تم آرہے ہو-آپ آرہے ہیں	میں آرہا ہوں	ہم آرہے ہیں
مؤنث	وہ آرہی ہے	وہ آرہی ہیں	تو آرہی ہے	تم آرہی ہو-آپ آرہی ہیں	میں آرہی ہوں	ہم آرہی ہیں
ترجمہ	او دارد می آید	آنها دارند می آیند	تو داری می آیی	شما دارید می آید	من دارم می آیم	ما داریم می آییم

درس بیست و دوم

فعل مضارع

فعل مضارع: فعلی را گویند کہ بر انجام کاری در زمان حال و آینده دلالت نماید مانند: احمد خط کھے: احمد نامہ بنویسد.

روش ساخت فعل مضارع: علامت مصدر «نا» را حذف می کنیم بعد از آن اگر «الف» یا «واو» باقی ماند

«ے» یا «ئیں» یا «و» یا «وں» را اضافہ می کنیم مانند: کھانا-نا+ے=کھائے (بخورد) * کھانا-نا+ئیں=کھائیں

(بخورند) * کھانا-نا+و=کھاؤ (بخورید) * کھانا-نا+وں=کھاؤں (بخورم)

و اگر بعد از حذف علامت مصدر، حرفی دیگر باقی ماند «ے» یا «ئیں» یا «و» یا «وں» را اضافہ می کنیم مانند:

دیکھنا-نا+ے=دیکھے (بیند) * دیکھنا-نا+یں=دیکھیں (بینند) * دیکھنا-نا+و=دیکھو (بینید) * دیکھنا-نا+وں=

دیکھوں (بینم)

فعل مضارع						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر و مؤنث	وہ آئے	وہ آئیں	تو آئے	تم آؤ-آپ آئیں	میں آؤں	ہم آئیں
ترجمہ	او بیاید.	آنها بیایند	تو بیایی	شما بیاید	من بیایم	ما بیاییم
مذکر و مؤنث	وہ سوئے	وہ سوئیں	تو سوئے	تم سوؤ-آپ سوئیں	میں سوؤں	ہم سوئیں
ترجمہ	او بخوابد.	آنها بخوابند	تو بخوابی	شما بخوابید	من بخوابم	ما بخوابیم
مذکر و مؤنث	وہ دیکھے	وہ دیکھیں	تو دیکھے	تم دیکھو-آپ دیکھیں	میں دیکھوں	ہم دیکھیں
ترجمہ	او بیند.	آنها بینند	تو بینی	شما بینید	من بینم	ما بینیم

درس بیست و سوم

فعل مستقبل (آینده)

فعل مستقبل (آینده): فعلی را گویند که بر انجام کاری در زمان آینده دلالت نماید مانند: احمد خط لکھے گا: احمد نامہ خواهد نوشت.

روش ساخت فعل مستقبل (آینده): با اضافه کردن «گا، گی، گے» در آخر فعل مضارع، فعل مستقبل ساخته می شود مانند: کھائے + گا = کھائے گی (خواهد خورد) * کھائے + گی = کھائے گی (خواهد خورد) * کھائیں + گے = کھائیں گے (خواهند خورد)

فعل مستقبل						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ آئے گا	وہ آئیں گے	تو آئے گا	تم آؤ گے - آپ آئیں گے	میں آؤں گا	ہم آئیں گے
مؤنث	وہ آئے گی	وہ آئیں گی	تو آئے گی	تم آؤ گی - آپ آئیں گی	میں آؤں گی	ہم آئیں گی
ترجمہ	او خواهد آمد.	آنها خواهند آمد.	تو خواهی آمد.	شما خواهید آمد.	من خواهم آمد.	ما خواهیم آمد.

درس بیست و چهارم

فعل امر

فعل امر: فعلی را گویند که در آن به انجام کاری دستور داده شود مانند: خط لکھ: نامه بنویس.

روش ساخت فعل امر: علامت مصدر «نا» را حذف می‌کنیم در صیغه واحد حاضر هیچ حرفی اضافه

نمی‌کنیم و در بقیه صیغه‌ها «و» یا «ئ» یا «ئیں» را اضافه می‌کنیم مانند: کھانا - نا = کھا (بخور) * کھانا - نا + و = کھاؤ (بخورید) * کھانا - نا + ئے = کھائے (بخورد) * کھانا - نا + ئیں = کھائیں (بخورند)

نوت: فعل امر فقط چهار صیغه دارد.

فعل امر				
جنس	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد غائب	جمع غائب
مذکر و مؤنث	تو آ	تم آؤ- آپ آئیں	وہ آئے	وہ آئیں
ترجمہ	تو بیا	شما بیایید	او بیاید.	آنها بیایند.

درس بیست و پنجم

فعل نهی

فعل نهی: فعلی را گویند که در آن از انجام کاری منع شود مانند: خط مت لکھ: نامه ننویس.

روش ساخت فعل نهی: با اضافه کردن «نه» یا «مت» قبل از فعل امر، فعل نهی ساخته می شود مانند:

کھا: نه / مت کھا (نخور) * کھاؤ: نه / مت کھاؤ (نخورید) * کھائے: نه / مت کھائے (نخورد) * کھائیں: نه / مت کھائیں (نخورند)

نوت: فعل نهی فقط چهار صیغه دارد.

فعل نهی				
جنس	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد غائب	جمع غائب
مذکر و مؤنث	تو نه آ	تم نه آؤ - آپ نه آئیں	وہ نه آئے	وہ نه آئیں
مذکر و مؤنث	تو مت آ	تم مت آؤ - آپ مت آئیں	وہ مت آئے	وہ مت آئیں
ترجمہ	تو نیا	شما نیایید	او نیاید.	آنها نیایند.

درس بیست و ششم

فعل لازم و متعدی

فعل لازم فعلی را گویند که با فاعل تکمیل شود و به مفعول نیاز نداشته باشد مانند: مانند: احمد آیا (احمد آمد)
 فعل متعدی فعلی را گویند که با فاعل تکمیل نشود و به مفعول نیاز داشته باشد و عموماً بعد از آن علامت
 «ن» می آید مانند: احمد نے کھانا کھایا (احمد غذا خورد)

روش های تبدیل کردن فعل لازم به فعل متعدی

- ۱- با اضافه کردن «الف» بعد از حرف دوم مصدر مانند: اترنا: اترانا - اچھلنا: اچھلانا - اکھڑنا: اکھڑانا
- ۲- با اضافه کردن «یای مجهول» بعد از حرف دوم مصدر مانند: سمٹنا: سمٹنا - اکھڑنا: اکھڑنا - بکھیرنا: بکھیرنا
- ۳- با اضافه کردن «واو مجهول» بعد از حرف دوم مصدر مانند: چھونا: چھونا
- ۴- اگر حرف سوم مصدر حرف علت باشد یعنی «الف» یا «و» یا «ی» باشد آن را حذف نموده و بجای آن
 «لا» می آوریم مانند: نہانا: نہلانا - دھونا: دھلانا

روش منفی ساختن فعل مثبت

با آوردن «نہ» یا «نہیں» قبل از فعل در جمله مثبت، فعل منفی ساخته می شود مانند: آیا = نہیں آیا (نیامد) *
 کھاؤں = نہ کھاؤں (نخورم)

برای منفی ساختن ماضی تمنایی و فعل مضارع همیشه «نہ» استفاده می شود مانند: احمد خط نہ لکھے: احمد نامہ
 ننویسد۔ - کاش فیصل نہ آتا (کاش فیصل نمی آمد)

فعل معروف و مجهول

فعل معروف فعلی را گویند که فاعلش مشخص باشد مانند: احمد نے خط لکھا: احمد نامہ نوشت.

فعل مجهول فعلی را گویند که فاعلش مشخص نباشد مانند: خط لکھا گیا: نامہ نوشته شد.

روش ساختن فعل مجهول: از هر مصدری که می خواهیم فعل مجهول بسازیم در آخر ماضی مطلق آن،
 از مصدر «جانا» همان نوع فعل مجهول را می آوریم. مثلاً اگر خواستیم از مصدر «لانا» ماضی قریب مجهول
 بسازیم در آخر ماضی مطلق که «لایا» باشد، ماضی قریب مصدر «جانا» را که «گیاہے» باشد می آوریم مانند: لایا
 + گیاہے = لایا گیاہے (آورده شده است). و اگر خواستیم فعل حال مجهول بسازیم در آخر ماضی مطلق که
 «لایا» باشد، فعل حال مصدر «جانا» را که «جاتاہے» باشد می آوریم مانند: لایا + جاتاہے = لایا جاتاہے (آورده
 می شود)

ماضی مطلق مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا گیا	وہ بھیجے گئے	تو بھیجا گیا	تم / آپ بھیجے گئے	میں بھیجا گیا	ہم بھیجے گئے
مؤنث	وہ بھیجی گئی	وہ بھیجی گئیں	تو بھیجی گئی	تم / آپ بھیجی گئیں	میں بھیجی گئی	ہم بھیجی گئیں
ترجمہ	او فرستادہ	آنها فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ	من فرستادہ	ما فرستادہ
	شد	شدند	شدی	شدید	شدم	شدیم

ماضی قریب مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا گیا ہے	وہ بھیجے گئے ہیں	تو بھیجا گیا ہے	تم / آپ بھیجے گئے ہیں	میں بھیجا گیا ہوں	ہم بھیجے گئے ہیں
مؤنث	وہ بھیجی گئی ہے	وہ بھیجی گئی ہیں	تو بھیجی گئی ہے	تم / آپ بھیجی گئی ہیں	میں بھیجی گئی ہوں	ہم بھیجی گئی ہیں
ترجمہ	او فرستادہ	آنها فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ	من فرستادہ	ما فرستادہ
	شدہ است.	شدہ اند	شدہ ای	شدہ اید	شدہ ام	شدہ ایم

ماضی بعید مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا گیا تھا	وہ بھیجے گئے تھے	تو بھیجا گیا تھا	تم / آپ بھیجے گئے تھے	میں بھیجا گیا تھا	ہم بھیجے گئے تھے
مؤنث	وہ بھیجی گئی تھی	وہ بھیجی گئی تھیں	تو بھیجی گئی تھی	تم / آپ بھیجی گئی تھیں	میں بھیجی گئی تھی	ہم بھیجی گئی تھیں
ترجمہ	او فرستادہ	آنها فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ	من فرستادہ	ما فرستادہ
	شدہ بود.	شدہ بودند	شدہ بودی	بودید	شدہ بودم	بودیم

ماضی تمنای مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا جاتا	وہ بھیجے جاتے	تو بھیجا جاتا	تم / آپ بھیجے جاتے	میں بھیجا جاتا	ہم بھیجے جاتے
مؤنث	وہ بھیجی جاتی	وہ بھیجی جاتیں	تو بھیجی جاتی	تم / آپ بھیجی جاتیں	میں بھیجی جاتی	ہم بھیجی جاتیں
ترجمہ	او اگر/کاش فرستادہ می شد۔	آنها اگر/کاش فرستادہ می شدند۔	تو اگر/کاش فرستادہ می شدی	شما اگر/کاش فرستادہ می شدید	من اگر/کاش فرستادہ می شدم	ما اگر/کاش فرستادہ می شدیم

فعل حال مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا	وہ بھیجے	تو بھیجا	تم بھیجے جاتے ہو۔	میں بھیجا	ہم بھیجے
	جاتا ہے	جاتے ہیں	جاتا ہے	آپ بھیجے جاتے ہیں	جاتا ہوں	جاتے ہیں
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجے	تو بھیجی	تم بھیجے جارہے ہو۔	میں بھیجی	ہم بھیجے
	جارہے	جارہے ہیں	جارہے	آپ بھیجے جارہے ہیں	جارہا ہوں	جارہے ہیں
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم بھیجی جاتی ہو۔	میں بھیجی	ہم بھیجی
	جاتی ہے	جاتی ہیں	جاتی ہے	آپ بھیجی جاتی ہیں	جاتی ہوں	جاتی ہیں
ترجمہ	او فرستادہ	آنها فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ می شوید	من فرستادہ	ما فرستادہ
	می شود۔	می شوند	می شوی		می شوم	می شویم

فعل مضارع مجهول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ	وہ	تو	تم بھیجے جاؤ	میں	ہم
	بھیجا جائے	بھیجے جائیں	بھیجا جائے	آپ بھیجے جائیں	بھیجا جاؤں	بھیجے جائیں
مؤنث	وہ	وہ	تو	تم بھیجی جاؤ	میں	ہم
	بھیجی جائے	بھیجی جائیں	بھیجی جائے	آپ بھیجی جائیں	بھیجی جاؤں	بھیجی جائیں
ترجمہ	او فرستادہ	آنها فرستادہ	تو فرستادہ	شما فرستادہ بشوید	من فرستادہ	ما فرستادہ
	بشود.	بشوند	بشوی		بشوم	بشویم

فعل مستقبل (آیندہ) مجهول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا	وہ بھیجے	تو بھیجا	تم بھیجے جاؤ گے	میں بھیجا	ہم بھیجے
	جائے گا	جائیں گے	جائے گا	آپ بھیجے جائیں گے	جاؤں گا	جائیں گے
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم بھیجی جاؤ گی	میں بھیجی	ہم بھیجی
	جائے گی	جائیں گی	جائے گی	آپ بھیجی جائیں گی	جاؤں گی	جائیں گی
ترجمہ	او فرستادہ	فرستادہ	تو فرستادہ	فرستادہ خواہید شد.	من فرستادہ	ما فرستادہ
	خواہد شد.	خواہند شد.	خواہی شد.		خواہم شد.	خواہیم شد.

ماضی استمراری مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ	وہ	تو	تم / آپ	میں	ہم
	بھیجا جاتا تھا	بھیجے جاتے تھے	بھیجا جاتا تھا	بھیجے جاتے تھے	بھیجا جاتا تھا	بھیجے جاتے تھے
	وہ بھیجا	وہ بھیجے	تو بھیجا	تم / آپ	میں بھیجا	ہم بھیجے
	جارہا تھا	جارہے تھے	جارہا تھا	بھیجے جارہے تھے	جارہا تھا	جارہے تھے
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم / آپ بھیجی	میں بھیجی	ہم بھیجی
	جاتی تھی	جاتی تھیں	جاتی تھی	جاتی تھیں	جاتی تھی	جاتی تھیں
	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم / آپ	میں بھیجی	ہم بھیجی
	جارہی تھی	جارہی تھیں	جارہی تھی	بھیجی جارہی تھیں	جارہی تھی	جارہی تھیں
ترجمہ	او	آنها	تو	شما	من	ما
	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ	فرستادہ
	می شد.	می شدند	می شدی	می شدید	می شدم	می شدیم

ماضی احتمالی مجہول						
جنس	واحد غائب	جمع غائب	واحد حاضر	جمع حاضر	واحد متکلم	جمع متکلم
مذکر	وہ بھیجا	وہ بھیجے	تو بھیجا	تم / آپ	میں بھیجا	ہم بھیجے
	گیا ہو گا	گئے ہونگے	گیا ہو گا	بھیجے گئے ہونگے	گیا ہو گا	گئے ہونگے
مؤنث	وہ بھیجی	وہ بھیجی	تو بھیجی	تم / آپ	میں بھیجی	ہم بھیجی
	گئی ہو گی	گئی ہو گی	گئی ہو گی	بھیجی گئی ہو گی	گئی ہو گی	گئی ہو گی
ترجمہ	او	آنها	تو	شما	من	ما
	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ	شاید فرستادہ
	شدہ باشند.	شدہ باشند.	شدہ باشی	شدہ باشید	شدہ باشم	شدہ باشیم

درس بیست و ہفتم

روش استعمال مصدر سگنا (توانستن)

ابتدا مصدری را کہ می‌خواہیم مصدر (سگنا) را با او استعمال کنیم، در جملہ ذکر می‌کنیم و علامت مصدر (تا) را از آخر آن مصدر حذف می‌کنیم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم سپس مصدر (سگنا) را بعد از آن مصدر می‌آوریم و تمام تغییراتی را کہ برای ساختن افعال مختلف لازم می‌باشد در مصدر (سگنا) می‌آوریم نہ آن مصدر دیگر. مثلاً ما می‌خواہیم مصدر (سگنا) را با مصدر (لانا) استعمال کنیم پس علامت مصدر (تا) را از آخرش حذف می‌کنیم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی‌آوریم و سپس مصدر (سگنا) را بعد از (لا) می‌آوریم و تمام تغییرات را در مصدر (سگنا) می‌آوریم مانند نقشہ زیر:

توانستم بیاورم	لا سکا ہے	توانستہ ام بیاورم	لا سکا تھا	توانستہ بودم بیاورم
توانستیم بیاوریم	لا سکتے ہیں	توانستہ ایم بیاوریم	لا سکتے تھے	توانستہ بودیم بیاوریم
می‌توانستم بیاورم	لا سکتا ہوں	می‌توانم بیاورم	لا سکتا تھا	آوردہ خواہم توانست
می‌توانستیم بیاوریم	لا سکتے ہیں	می‌توانیم بیاوریم	لا سکتے تھے	آوردہ خواہیم توانست

درس بیست و هشتم

روش استعمال مصدر چاہنا (خواستن)

هر زمان مصدر (چاہنا) به تنهایی در جمله ذکر شود همانند مصادر دیگر ساخته می شود مانند: چاہا: خواستم ؛ چاہتا تھا: می خواستم؛ چاہتا ہوں: می خواهم

اما هر زمان با مصادر دیگر در جمله ذکر شود روش استعمالش این است که ابتدا مصدری را که می خواهیم (چاہنا) را با او استعمال کنیم، به صورت مصدر در جمله ذکر می کنیم و هیچ نوع تغییری در آن نمی آوریم سپس مصدر (چاہنا) را بعد از آن مصدر می آوریم و تمام تغییراتی را که برای ساختن افعال مختلف لازم می باشد در مصدر (چاہنا) می آوریم نه آن مصدر دیگر. مثلاً ما می خواهیم مصدر (چاہنا) را با مصدر (لانا) استعمال کنیم پس (لانا) را به صورت مصدر ذکر می کنیم و هیچ نوع تغییری در آن نمی آوریم سپس مصدر (چاہنا) را بعد از (لانا) می آوریم و تمام تغییرات را در مصدر (چاہنا) می آوریم مانند نقشه زیر:

لانا چاہا	خواستم بیاورم	لانا چاہتا تھا	خواسته بودم بیاورم	لانا چاہتا تھا	می خواستم بیاورم
لانا چاہے	خواستیم بیاوریم	لانا چاہے تھے	خواسته بودیم بیاوریم	لانا چاہتے تھے	می خواستیم بیاوریم
لانا چاہتا ہوں	می خواهم بیاورم	لانا چاہ رہا ہوں	می خواهم بیاورم	لانا چاہو گنا	خواهم آورد
لانا چاہتے ہیں	می خواهیم بیاوریم	لانا چاہ رہے ہیں	می خواهیم بیاوریم	لانا چاہیں گے	خواهیم آورد

درس بیست و نهم

روش استعمال فعل لگنا با افعال دیگر

هر زمان مصدر (لگنا) به تنهایی در جمله ذکر شود همانند مصادر دیگر ساخته می شود و به ۳۳ معنی می آید که در فیروز اللغات صفحه ۱۱۶۱ ذکر شده است از قبیل: چسپیدن، وصل شدن، زخمی شدن، شعله ور شدن و ...

اما هر زمان با افعال دیگر در جمله ذکر شود فقط به معنای شروع کردن می آید و روش استعمالش این است که ابتدا مصدری را که می خواهیم (لگنا) را با او استعمال کنیم، در جمله ذکر می کنیم و الفی را که در آخر مصدر است حذف می کنیم و بجای آن یای مجهول (ے) می آوریم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی آوریم سپس مصدر (لگنا) را بعد از آن مصدر می آوریم و تمام تغییراتی را که برای ساختن افعال مختلف لازم می باشد در مصدر (لگنا) می آوریم نه آن مصدر دیگر. مثلاً ما می خواهیم مصدر (لگنا) را با مصدر (لانا) استعمال کنیم پس الفی را که در آخر مصدر (لانا) است حذف می کنیم و بجای آن یای مجهول (ے) می آوریم و دیگر هیچ نوع تغییری در آن نمی آوریم و سپس مصدر (لگنا) را بعد از (لانے) می آوریم و تمام تغییرات را در مصدر (لگنا) می آوریم مانند نقشه زیر:

آوردن را شروع کرده بودم	لانے لگاتھا	آوردن را شروع کرده ام	لانے لگا ہے	آوردن را شروع کردم	لانے لگا
آوردن را شروع کرده بودیم	لانے لگتھے	آوردن را شروع کرده ایم	لانے لگتے ہیں	آوردن را شروع کردیم	لانے لگے
آوردن را شروع خواهم کرد	لانے لگوں گا	آوردن را شروع می کنم	لانے لگتا ہوں	آوردن را شروع می کردم	لانے لگتا تھا
آوردن را شروع خواهیم کرد	لانے لگیں گے	آوردن را شروع می کنیم	لانے لگتے ہیں	آوردن را شروع می کردیم	لانے لگتے تھے

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library